

SERGA CHURCHILL'IS

Britanijos min. pirmininkas ir konservatorių partijos lyderis Sir Winston Churchill susirgo ir gydytojų patarimais pasitraukė vieno mėnesio poilsui į savo namus provincijoje. Premierui sergant, jį pavaduos Finansų ministras Butler o užsienio reikaluose Ld. Salisbury.

Anthony Edenas, jau prieš kurį laiką susirgęs britų užsienio reikalų ministeris, po sėkmingos operacijos JAV greitai taisosi ir tikimasi, kad netrukus išeis iš ligoninės. Jei Churchillis negalėtų grįžti atgal prie valstybės vairo, jis greičiausia atsidurtų Edeno rankose. Tačiau nesitikima, kad Edenas galėtų pradėti dirbti anksčiau kaip rudenį.

Liepos mėn. 8 d. numatyta Bermudose Eisenhowerio, Churchilio ir Prancūzijos min. pko konferencija neįvyks.

Anthony Eden, britanijos užsienio reikalų ministeris, Konservatorių partijos vice lyderis.

NAUJAS „FREE EUROPE“ VICEDIREKTORIUS

Birželio 29 d. išvyko į savo paskyrimo vietą Muncheną naujasis Free Europe radijo vice direktorius A. MICHIE. Iki šiol jis buvo Free Europe įgaliotiniu Londone. Čia būdamas palaikė glaudžius santykius su vidurio ir rytų Europos žurnalais ir pabėgėlių organizacijomis.

Laisvųjų žurnalistų Sąjunga išvyks tančijam surengė kuklias išleistas, kuriose dalyvauti buvo pakviesti ir BL atstovai.

Laisvųjų žurnalistų Sąjungos p-kaš Wierzbiansky palinkėjo, kad išvyks į naują paskyrimo vietą, jau užsimezgę glaudūs ryšiai nenutrūktų.

Atsakydamas p. MICHIE pabrėžė kad jis visada stengsis palaikyti galimai glaudesnius santykius su žurnalistais pabėgėliais, nes jie yra geriausias barometras tų kraštų nuotaikoms nustatyti.

NAUJA PRANCUZIJOS VYRIAUSYBE

Ilgiausia pokario vyriausybės krizė Prancūzijoje baigėsi. Naują vyriausybę sudarė Paryžiaus pramoninkas M. Laniel. Prieš jį balsavo tik komunistai ir socialistai.

Naujojoje vyriausybėje yra daug buvusių rezistencijos vadų ir net šeši buvę ministrai pirmininkai. Vyriausybėje atstovaujamos visos politinės partijos išskyrus socialistus ir komunistus. Užsienio reikalų ministru ir naujoje vyriausybėje pasilikta G. Bidault.

ZMONIJOS LAISVE PAVOJUJE

Lankydami Kolumbijoje, prez. Eisenhowerio brolis Dr. Milton Eisenhower pasakė:

„Jūs kraiviai ir mano gimtojo krašto karėiviai drąsiai ir atsidėję kovoja po JTO vėliava už žmonijos laisvę. Nors jie yra kitoje pusėje Ramiojo Vandenyno, bet tikrumoje jie gina Bogotą ir Vašingtoną. Jie gina žmogiškosios vertės idealus, kurie yra jūsų ir mano krašto nepriklausomybės pagrindas ir Amerikos žemyno solidarumo ramsčiai. Jie yra apsisprendę, kad agresiją negalima naudoti tautinės politikos tikslams siekti.“

Vėliau Milton Eisenhower lankys ir kitas Pietų Amerikos valstybes.

„MAZOJI“ BERMUDOS KONFERENCIJA

Susirgus Churchillui numatytoji Bermudos konferencija neįvyks. Jos vietoje šaukiama trijų vakarų valstybių (JAV, D. Britanijos ir Prancūzijos) užsienio reikalų min. konferencija Vašingtono liepos 10 d. Svarbiausių darbotvarkės punktų bus riaušės Berlyne ir ką vakarų valstybės turėtų daryti ryšium su tais įvykiais. D. Britaniją konferencijoje atstovaus laikinai einas užsienio reik. min. pareigas Markyzas Salisbury.

RAUDONIEJI AMBASADORIAI SKUBA I MASKVA

Didelio susidomėjimo vakarų diplomatų tarpe sukėlė staigus sovietinių diplomatų JAV, D. Britanijoje ir Prancūzijoje atšaukimas į Maskvą.

Gerai informuotose sluogsnuose manoma, kad rusai bandys paimiti į savo rankas taikos ofenzivą. Churchillio liga sudaro tam palankias sąlygas.

Visai galima, tačiau, kad Berlyno įvykiai ir „mažoji Bermudos“ konferencija, kurioje numatoma juos svarstyti yra labai nemalonūs Malenkoviui ir jis sukvieta savo „akis ir ausis“ didžiosios sotinės, kad jį padedamas rastų išeitį iš tos nemalonios padėties.

„Ar gerbiamašis gentlemenas, kuris paklausė šį klausimą yra rusų agentas ar kvailys?“

Tų debatų priežastimi buvo mirties bausmės įvykdymas prieš tris metus pasmerktiem šnipam-Rozenbergam.

ASTUONI METAI 7 DIENOS JTO

Praėjusį šeštadienį sukako aštuoni metai Jungtinių Tautų Organizacijai. Ta proga, per radiją pasakytoje kalboje, gen. sekretorius Dag Hammarskjold sakė:

„Jungtinių Tautų veikla Korėjoje yra pirmasis žmonijos istorijoje bandymas jungtinėmis jėgomis pasipriešinti agresijai po tarptautine vėliava.“

Hammarskjold pabrėžė, kad nuomonė, būk JTO veikla nežadina optimizmo, yra niekuo nepagrįsta.

„Tie, kurie žiūrėdami į praėjusius aštuonis metus randa daugiau pagrindo nusivilti negu viltis, klysta netik perdėdami tokio trumpo laikotarpio patyrimus, bet dar ir kitu atžvilgiu. Nors pasaulis ir neatrodo arčiau taikos, negu prieš aštuonis metus, bet nereikia užmiršti tos nuostabios pažangos, kuri buvo padary-

ta siekiant geresnio pasaulio. Yra daug konfliktų, kurie be JTO galėtų būti labai pavojingi.“

Visa eilė JAV senatorių ir kongresmanų sukakties proga pasakė kalbas, kuriose išskėlė JTO nuveiktus darbus. Senatorius Green, užsienio santykių komisijos narys, sako:

„Didžiausias laimėjimas — mano nuomone — yra tai, kad organizaciją sudarančios tautos susijungė netik paskelbdamos savo paramą pasauliniams taikos principams bet ėmėsi ir reikalingų žygių tiems principams įgyvendinti.“

„Šiuo atžvilgiu JTO laimėjo ten, kur kitos organizacijos ir Tautų Sąjunga nereikalingai pralaimėjo. Jos pasitėnkino tik žodžiais. Jungtinės Tautos ėmėsi veiklos, kad tie žodžiai būtų įgyvendinti.“

KOREJOS KARAS TRIJU METU

Birželio 25 d. sukako trys metai kaip Korėjoje prasidėjo karas.

Vyriausias JT kariuomenės vadas Korėjoje gen. Mark Clark, ta proga išleistame komunikate, sako:

„Prieš tris metus 1950 m. birželio mėn. 25 d. rytą komunistai užpuolė Korėjos respubliką, norėdami ginklo jėga primesti pietų korėjiečių komunizmo vergiją ir tiraniją, kurios jie nekentė.“

„Piktos agresijos, kuri tada stūmė atgal menkai ginkluotą Pietų Korėjos policiją, sukretas, išvisai pasaulis atsakė skubiai ir ryžtingai. Jau trečią dieną JAV aviacijos ir laivyno daliniai kovoj su komunistais rėdami narsius, bet prieš galinęs priešą neatsilaikančius, Pietų Korėjos karius. Po kelių dienų JAV pėstininkai jau atkakliai kovėsi su bendru priešu.“

„Kiti JTO nariai atsakė greitai ir netrukus, jau 22 tautos demonstravo savo tikėjimą laisve ir bendrą norą priešintis agresorui.“

„Mūsų galutinis tikslas yra garbingas paliaubos ir po jų taikingas Korėjos suvienijimas.“

„Per tris metus JT karinės pajėgos pasirodė augščiau kokybės kariuomenė, šarvuota laisvės meilės pagimdyta drąsa.“

„Šia proga Jungtinių Tautų garbė ir priešū paniekai skelbiamai patikėjimui vienybės galia ir tikėjimą principais, už kuriuos kovojame.“

Aštuntos Armijos vadas gen. Max well Taylor savo pareiškime sako: „Nėra jokio skirtumo tarp JAV, JTO ir pietų Korėjos kariuomenių. Korėjiečiai sukūrė modernius kariuomenės dalinius ir yra narsūs ir ištikimi ginklo draugai. Mes nesumažinsime savo pasiūlytumo, kol Korėja nebus suvienyta.“

„Nėra jokio skirtumo tarp JAV, JTO ir pietų Korėjos kariuomenių. Korėjiečiai sukūrė modernius kariuomenės dalinius ir yra narsūs ir ištikimi ginklo draugai. Mes nesumažinsime savo pasiūlytumo, kol Korėja nebus suvienyta.“

„Nėra jokio skirtumo tarp JAV, JTO ir pietų Korėjos kariuomenių. Korėjiečiai sukūrė modernius kariuomenės dalinius ir yra narsūs ir ištikimi ginklo draugai. Mes nesumažinsime savo pasiūlytumo, kol Korėja nebus suvienyta.“

„Nėra jokio skirtumo tarp JAV, JTO ir pietų Korėjos kariuomenių. Korėjiečiai sukūrė modernius kariuomenės dalinius ir yra narsūs ir ištikimi ginklo draugai. Mes nesumažinsime savo pasiūlytumo, kol Korėja nebus suvienyta.“

„Nėra jokio skirtumo tarp JAV, JTO ir pietų Korėjos kariuomenių. Korėjiečiai sukūrė modernius kariuomenės dalinius ir yra narsūs ir ištikimi ginklo draugai. Mes nesumažinsime savo pasiūlytumo, kol Korėja nebus suvienyta.“

„Nėra jokio skirtumo tarp JAV, JTO ir pietų Korėjos kariuomenių. Korėjiečiai sukūrė modernius kariuomenės dalinius ir yra narsūs ir ištikimi ginklo draugai. Mes nesumažinsime savo pasiūlytumo, kol Korėja nebus suvienyta.“

„Nėra jokio skirtumo tarp JAV, JTO ir pietų Korėjos kariuomenių. Korėjiečiai sukūrė modernius kariuomenės dalinius ir yra narsūs ir ištikimi ginklo draugai. Mes nesumažinsime savo pasiūlytumo, kol Korėja nebus suvienyta.“

„Nėra jokio skirtumo tarp JAV, JTO ir pietų Korėjos kariuomenių. Korėjiečiai sukūrė modernius kariuomenės dalinius ir yra narsūs ir ištikimi ginklo draugai. Mes nesumažinsime savo pasiūlytumo, kol Korėja nebus suvienyta.“

„Nėra jokio skirtumo tarp JAV, JTO ir pietų Korėjos kariuomenių. Korėjiečiai sukūrė modernius kariuomenės dalinius ir yra narsūs ir ištikimi ginklo draugai. Mes nesumažinsime savo pasiūlytumo, kol Korėja nebus suvienyta.“

„Nėra jokio skirtumo tarp JAV, JTO ir pietų Korėjos kariuomenių. Korėjiečiai sukūrė modernius kariuomenės dalinius ir yra narsūs ir ištikimi ginklo draugai. Mes nesumažinsime savo pasiūlytumo, kol Korėja nebus suvienyta.“

„Nėra jokio skirtumo tarp JAV, JTO ir pietų Korėjos kariuomenių. Korėjiečiai sukūrė modernius kariuomenės dalinius ir yra narsūs ir ištikimi ginklo draugai. Mes nesumažinsime savo pasiūlytumo, kol Korėja nebus suvienyta.“

„Nėra jokio skirtumo tarp JAV, JTO ir pietų Korėjos kariuomenių. Korėjiečiai sukūrė modernius kariuomenės dalinius ir yra narsūs ir ištikimi ginklo draugai. Mes nesumažinsime savo pasiūlytumo, kol Korėja nebus suvienyta.“

KOREJOS KARAS TRIJU METU

netrukus, jau 22 tautos demonstravo savo tikėjimą laisve ir bendrą norą priešintis agresorui.“

„Mūsų galutinis tikslas yra garbingas paliaubos ir po jų taikingas Korėjos suvienijimas.“

„Per tris metus JT karinės pajėgos pasirodė augščiau kokybės kariuomenė, šarvuota laisvės meilės pagimdyta drąsa.“

„Šia proga Jungtinių Tautų garbė ir priešū paniekai skelbiamai patikėjimui vienybės galia ir tikėjimą principais, už kuriuos kovojame.“

Aštuntos Armijos vadas gen. Max well Taylor savo pareiškime sako: „Nėra jokio skirtumo tarp JAV, JTO ir pietų Korėjos kariuomenių. Korėjiečiai sukūrė modernius kariuomenės dalinius ir yra narsūs ir ištikimi ginklo draugai. Mes nesumažinsime savo pasiūlytumo, kol Korėja nebus suvienyta.“

„Nėra jokio skirtumo tarp JAV, JTO ir pietų Korėjos kariuomenių. Korėjiečiai sukūrė modernius kariuomenės dalinius ir yra narsūs ir ištikimi ginklo draugai. Mes nesumažinsime savo pasiūlytumo, kol Korėja nebus suvienyta.“

„Nėra jokio skirtumo tarp JAV, JTO ir pietų Korėjos kariuomenių. Korėjiečiai sukūrė modernius kariuomenės dalinius ir yra narsūs ir ištikimi ginklo draugai. Mes nesumažinsime savo pasiūlytumo, kol Korėja nebus suvienyta.“

„Nėra jokio skirtumo tarp JAV, JTO ir pietų Korėjos kariuomenių. Korėjiečiai sukūrė modernius kariuomenės dalinius ir yra narsūs ir ištikimi ginklo draugai. Mes nesumažinsime savo pasiūlytumo, kol Korėja nebus suvienyta.“

„Nėra jokio skirtumo tarp JAV, JTO ir pietų Korėjos kariuomenių. Korėjiečiai sukūrė modernius kariuomenės dalinius ir yra narsūs ir ištikimi ginklo draugai. Mes nesumažinsime savo pasiūlytumo, kol Korėja nebus suvienyta.“

„Nėra jokio skirtumo tarp JAV, JTO ir pietų Korėjos kariuomenių. Korėjiečiai sukūrė modernius kariuomenės dalinius ir yra narsūs ir ištikimi ginklo draugai. Mes nesumažinsime savo pasiūlytumo, kol Korėja nebus suvienyta.“

„Nėra jokio skirtumo tarp JAV, JTO ir pietų Korėjos kariuomenių. Korėjiečiai sukūrė modernius kariuomenės dalinius ir yra narsūs ir ištikimi ginklo draugai. Mes nesumažinsime savo pasiūlytumo, kol Korėja nebus suvienyta.“

„Nėra jokio skirtumo tarp JAV, JTO ir pietų Korėjos kariuomenių. Korėjiečiai sukūrė modernius kariuomenės dalinius ir yra narsūs ir ištikimi ginklo draugai. Mes nesumažinsime savo pasiūlytumo, kol Korėja nebus suvienyta.“

„Nėra jokio skirtumo tarp JAV, JTO ir pietų Korėjos kariuomenių. Korėjiečiai sukūrė modernius kariuomenės dalinius ir yra narsūs ir ištikimi ginklo draugai. Mes nesumažinsime savo pasiūlytumo, kol Korėja nebus suvienyta.“

„Nėra jokio skirtumo tarp JAV, JTO ir pietų Korėjos kariuomenių. Korėjiečiai sukūrė modernius kariuomenės dalinius ir yra narsūs ir ištikimi ginklo draugai. Mes nesumažinsime savo pasiūlytumo, kol Korėja nebus suvienyta.“

„Nėra jokio skirtumo tarp JAV, JTO ir pietų Korėjos kariuomenių. Korėjiečiai sukūrė modernius kariuomenės dalinius ir yra narsūs ir ištikimi ginklo draugai. Mes nesumažinsime savo pasiūlytumo, kol Korėja nebus suvienyta.“

„Nėra jokio skirtumo tarp JAV, JTO ir pietų Korėjos kariuomenių. Korėjiečiai sukūrė modernius kariuomenės dalinius ir yra narsūs ir ištikimi ginklo draugai. Mes nesumažinsime savo pasiūlytumo, kol Korėja nebus suvienyta.“

„Nėra jokio skirtumo tarp JAV, JTO ir pietų Korėjos kariuomenių. Korėjiečiai sukūrė modernius kariuomenės dalinius ir yra narsūs ir ištikimi ginklo draugai. Mes nesumažinsime savo pasiūlytumo, kol Korėja nebus suvienyta.“

„Nėra jokio skirtumo tarp JAV, JTO ir pietų Korėjos kariuomenių. Korėjiečiai sukūrė modernius kariuomenės dalinius ir yra narsūs ir ištikimi ginklo draugai. Mes nesumažinsime savo pasiūlytumo, kol Korėja nebus suvienyta.“

„Nėra jokio skirtumo tarp JAV, JTO ir pietų Korėjos kariuomenių. Korėjiečiai sukūrė modernius kariuomenės dalinius ir yra narsūs ir ištikimi ginklo draugai. Mes nesumažinsime savo pasiūlytumo, kol Korėja nebus suvienyta.“

MASKVOS TIKSLAS

Berlyno demonstracijos yra aiškus įrodymas, kad nei teroru, nei skurdu negalima palaikyti žmonių vidurinio pasipriešinimo valios. Sovietinės Vokietijos įvykiai rodo, kad komunistinis teroro režimas jau įvajravo į klaidingą, kuris veda į ekonominę krizę. Po to neišvengiamai seka nuolaidos, dar labiau skatinančios pasipriešinimą. Dar niekada žmonijos istorijoje dalinis teroro režimo palengvinimas nepašalino nepasitenkinimo. Režimo suvaldinimas visada buvo laikomas valdančiųjų susilpnėjimu ir nepatenkinamų skatindavo dar daugiau reikalauti.

Štai ir dabar Semionovo komunikatuose apie „Sprendžiamas priemonės pagerinti gyvenimo lygį“ ir „Saugumo stiprinimą“ kalbama apie eilę „klaidų“.

Semionovas tas klaidas ir išvardina:

- 1) Privatinio ūkio ir ūkininkijos sunaikinimas,
- 2) Teroras prieš mokyklas ir bažnyčias,
- 3) Alkis, brangimas, plėšikavimas ir chaosas valstybinėje sunkiojoje pramonėje,
- 4) Jėga suskaldymas Vokietijos, hermetiškas sovietinės zonos atskyrimas ir nepaisymas žmonių ryšių tarp vakarų ir rytų.
- 5) Išvardintųjų 1 — 4 pp. klaidų iššauktas masinis bėgimas į vakarų Vokietiją.

Dėl pirmojo punkto komunikate taip sakoma:

„Jei privatinės įmonės savininkas, kurio įmonė paskutiniu metu buvo nusavinta, pareiškia norą ją vėl atidaryti, tai jo pageidavimas turėtų būti nedelsiant patenkinamas.“

„Ūkininkai, kurie dėl susidariusių sunkumų paliko savo ūkius ir pabėgę į vakarų Vokietiją arba vakarinius Berlyno sektorius, nežūrint ar tai būtų smulkūs vidutiniai ar stambūs (!) ūkininkai, turi būti įgalinti grįžti atgal į savo ūkius. Jiem turi būti teikiami kreditai ir žemės ūkiui reikalingas inventoriūs.“

Dėl antro punkto sakoma:

„Visi, dėl „specialiųjų egzaminų“ ir diskusijų apie jaunųjų bendruomenių veiklą, atleisti iš augštesniųjų mokyklų, mokiniai tuojau pat turi būti grąžinti į mokyklas... mokytojų atleidimai turi būti atšaukti... augštesniųjų mokyklų ir universitetų panaikinti atstatai turi būti iš naujo persvarstyti. Imatrikuliuojant negalima daryti jokių apskundimų iš viduriniojo mokyklos klasių kilusiems jaunuoliams.“

Dėl trečio punkto siūloma daryti įvairių palengvinimų darbininkams ir „vidutiniųjų luomui“. Atėityje maisto kortelės turės teisę gauti vėl visi zonos gyventojai. (Nuo gegužės mėn. 1 d. beveik du milijonai gyventojų neteko teisės gauti kortelės ir praktiškai turėjo badauti.)

Idomiasios, tačiau, yra pastabos dėl ketvirtos punkto.

„Politinis biuras yra nuomonės, kad gyventojų santykiai su vakarinių Berlyno zonų ir vakarinės Vokietijos gyventojais turi būti naujai su tvarkyti. Pasienio susisiekimas turi būti palengvintas ir vakarų Vokietijos gyventojams, bei vakarinio Berlyno gyventojams turėtų būti leidžia-

ma atvykti į rytinę zoną. Ypatingo dėmesio reikia kreipti į šeimų ryšius, o taip pat palengvinti lankymąsi rytinėje zonoje menininkams ir sudaryti sąlygas rytų zonos mokslininkams ir menininkams lankytis vakarų Vokietijoje“.

Pabėgėliams pasakomas toks pamokslėlis: „Visi pabėgėliai iš demokratinės vokiečių respublikos, sugrįžę, turi teisę atgauti nuosavybę, kuri jiems buvo nusavinta pagal nuosavybės priežiūros potvarkį... dėl pabėgimo jiems negali būti daroma kokių nors apskundimų.“

Visa tai atrodo, kaip moralinio ir ekonominio bankroto deklaracija. Nejaugi keli tūkstančiai Berlyno demonstrantų taip išgązdino Kremlių, kad jis be atodairos traukiasi. Dibrovo tankai kalba kita kalba negu Semionovo komunikatai.

Ar nebus tik atsakytą į šį klausimą tame pačiame komunikate. Ten tarp kita ko sakoma: „Politinis biuras savo didžiausiu uždaviniu laiko Vokietijos suvienijimą. Abi pusės (vakarų ir rytų Vokietija) turi padaryti nuolaidų, kurios palengvintų suartėjimą“.

Mūsiškiai kalbant — už Adenauerio galvą atiduodame savo neįgyvendintą socializmą.“

BEGA IS PARTIJOS

Rytų Vokietijoje prasidėjo masinis bėgimas iš komunistų partijos. Kaikuriuose vietose iš partijos išstojo ištisi skyriai, motyvuodami, kad per paskutines riaušes, partija ir vyriausybė begėdiškai apgavo dirbančiuosius“.

Vietiniai partijos sekretariai yra painformuoti tuos pareiškimus grąžinti atgal įsėdant dėl „neapgalvotų sprendimų kvailiumi“.

* * *

Netoli Geros 5000 darbininkų pasigrobė iš kasyklų 100 sunkvežimių ir jais važiuodami išvartė policijos automobilius, išblaškė policinikus nuo gatvių ir paleido iš moterų kalė jimo kalinius. Geros miestas buvo streikuojančių darbininkų rankose, kol atvyko rusų tankai ir pradėjo šaudyti į streikuojančius.

Kitose rytų Vokietijos vietose gyvenimas grįžta į normalias vėžes. Visur vyksta areštai. Vakaru Berlyno vokiečių žiniomis, ryšium su neramumais jau esą areštuota per 40.000 žmonių.

VALIOTOS REFORMOS NEBUS

Sovietų Sąjungos finansų ministras Zvierevas paneigia gandus dėl valiutos reformos Sovietų Sąjungoje.

Savo pareiškime jis sako, kad rublio „ėrkamoji galia kasdien kyla ir Sovietų Sąjungos piniginė sistema yra taip tvirta, kaip niekada prieš tai.“

AR UZSISAKĖI BRITANIJOS LIETUVI ANTRAM PUSMECIUI?

ARKIVYSKUPAS JURGIS MATULEVICIUS

ARKIV. JURGIS MATULEVICIUS

medinį. Padaryta keleta foto nuotraukų. Jos buvo vėliau prijungtos prie apžiūrėjimo protokolo. Kūnas buvo pervežtas iš Kauno Marijampolėn, dalyvaujant bene penkiems vyskupams, apie 60 kunigų ir tūkstančiams žmonių. Tai buvo 1934 metų rudonį.

Gedulingų pamaldų metu sakiusieji pamokslus vyskupai aiškiai kalbėjo, kad reikia tikėtis, jog netolimaš laikas, kada ne gedulo rūbais žviesime prie arkiv. Jurgio karstą, o su džiaugsmu sutiksime Bažnyčios sprendimą ištyrus jo gyvenimo šventumą. Jo dvigubą karstą su kūnu paėmė šeši kunigai marijonai ir procesijos nunešė į paruoštą Suomijos granito sarkofagą. Palaidojo. Bet jis atsirado arčiau žmonių. Vien gėlės pradėjo gausiai dabinti jo kapą, bet ėmė eit žmonės į parapijos raštine ir pasakoti klebonui apie jų patirtas iš Dievo malones, arkiv. Jurgiui užtariant. Buvo užvestos specialios knygos tiems faktams žymėti. Ir jų buvo susirinkę nemažai. Kai kuriuos leido pasveikusieji skelbti „Sventųjų Bendravime“ ir „Saltinyje“.

Gausėjant gaunamų malonių faktams ir augant arkiv. Jurgio šventumo garsui, T. T. Marijonai pradėjo rūpintis, kad būtų pradėti ar Kaune, kur ark. Jurgis mirė, ar Vilkaviškyje vyskupijos Kūrijoje įžanginiai beatifikacijos bylos tardymai. Deja, jau buvo neramūs laikai. Pačios bylos dydis baugino visus: Oficialiai nieko nebuvo pradėta, pasitenkinta pašnekusiais. Užėjo karas. Atėjo tremtis. Lietuva paverpta. Ten negalima pradėti beatifikacijos bylos.

Bet entuziastai nerimo. Jie skatino Marijonų Vadovybę Romoje ką nors daryti. Kai tosios nariai privačiai pasiteiravo atitinkamų įstaigų, paaiškėjo, jog arkiv. Jurgio beatifikacijos byla greičiausiai bus leista pradėti Romoje, nes jis pastoviai buvo apsi-gyvenęs Romoje, o Lietuvoje buvo išvykęs Šv. Sosto liepimu, paskyrus jį Apaštaliniumi Vizitatoriumi.

Su džiaugsmu ir vilnimi priėmė marijonai tą žinią. 1952 m. lapkričio 15 d. Marijonų Generalinė Taryba parinko ir paskyrė kun. Dr. Kazimierą Rėklaitį Generaliniu Postulatorium arkiv. Jurgio beatifikacijos bylai pradėti.

1953 m. vasario 21 d. buvo gautas iš Šv. Kongregacijos raštas, kuriuo priimamas kun. K. Rėklaitis Generaliniu Postulatorium su visomis Bažnyčios Kanonais numatytomis teisėmis. Tuomet Gen. Postulatorius kreipėsi į Šv. Apeigų Kongregaciją, prašydamas leisti pradėti arkiv. Jurgio beatifikacijos bylą Romoje. Į tai Šv. Apeigų Kongregacija atsakė savo dekretu, kuriuo leidžiama minima byla pradėti Romoje, Vikariate. Beatifikacijos byla yra sudėtinga,

ilga, brangi, nes reikia surinkti visus mirusiojo raštus, laiškus, juos išversti į oficialią kalbą, atspausdinti. Atskirai byla sudaroma apie mirusiojo šventumo garsą. Atskirai svarstoma ir sprendžiama mirusiojo dorybės. Kita byla sudaroma apie patirtas jo užtarimu nepaprastas malones, kurių tarpe turi būti bent trys tikri stebuklai. Kiekvieno byloje dalyvauja visa eilė liudininkų. Juos turi surasti Generalinis Postulatorius. Liudininkų parodymai turi būti daromi teisme, o jei tai negalima, sudaromi atskiri teismai liudininkų vyskupijoje, kas labai supainioja padėti. Šiuo atveju, iš kelių teismų gautieji liudijimai pirmiausiai yra tiriamj ar padaryti prisilaikant visų teismo bylų vesti nuostatų. Visuose teismuose advokatai teisėjai, raštų cenzoriai, spauda, bylų paruošimas yra apmokama Generalinio Postulatoriaus. Kiekviena tokia byla pareikalauja gana daug pinigų, o jei jų nėra, byla tęsiasi dešimtimis metų.

ta atnaujines bėmirštančią Marijonų Vienuoliją ir, Šv. Tėvui leidžiant, 1909 m. rugpj. 29 d. sudėjęs pirmuosius vienuolinius įžadus. Popiežius pal. Pijus X patvirtino naujus Marijonų Vienuolijos įstatus 1910 m. lapkričio 28 d. Mirus 1911 m. paskutiniame „baltajam“ kunigų marijonų generolui Vincui Senkui, nauju vienuolijos generolu buvo išrinktas kun. prof. Jurgis Matulevičius. Tais pat metais jis atsistatydino iš Petrapilio Kunigų Seminarijos, išvyko Friburgan (Šveicarijoni), ten perkėlė naujai atgaivintos marijonų vienuolijos naują jokyją, sutelkdamas į jį nemažą jaunų, bet gabių kunigų būrį. Pirmeji to būrelio nariai, kun. F. Kudirka ir kun. Julijonas Kazakas, buvo pasiūsti Amerikon dirbti 1913 metais. Su jais trumpam laikui buvo nuvykęs Amerikon ir kun. Jurgis Matulevičius.

1918 m. gruodžio 1 d. jis buvo konsekrutuas Vilniaus vyskupu ir ten išbuvo septynis sunkius metus, daug

DVASIOS BRUOŽAI

Iš žmogaus siekių yra pažįstama jo dvasia. Arkivyskupas Jurgis raštu yra pareiškęs tuos savo tikslus šitaip:

„Mano šūkiš tebūna: Visame ka-me Dievo jieskoti, visa ką didesnei Dievo garbei daryti, į viską Dievo dvasią inesti ir viską ja perimti“.

Jis norį visus savo darbus ir visus žmones, su kuriais jam tenka susidurti, perimti Dievo dvasia arba, kaip pal. Pijus X išsireiškė: Visa atnaujinti Kristuje. Arkiv. Jurgis rašo:

„Kiekvienas mūsų turi laisvu noru, visiškai savę išsižadęs, pilnai atsiduoti ir pasišvesti Bažnyčiai.“ „Į visų mūsų darbų ir sumanymų pamatą reikia visados mūsų pačių gyvenimo šventumas tiesti, tik tada turės ant ko mūsų darbai tvirtai stovėti.“

Praktiškam gyvenimo tai atrodys šiaip:

„Turime vienyti geros valios žmones, mylinčius Dievą ir Bažnyčią, ir juos organizuoti, turime juos žadinti prie darbo Dievui, Bažnyčiai ir sieloms, vesti į kovą prieš nedorybes ir netikėjimo dvasią, skelbtį Kristų netik jiems, bet ir drauge su jais ir per juos.“ „Reikia pirmiausiai stengtis kiekvieno mūsų nario, kiek galint, asmuo išlaisvinti ir išstobulinti, sužadinant ir sukeltiant jame įgimtus ir vjrsigamintius gabumus ir dovanas“.

Užrašuose, kuriuos jis sau rašė, dėkoja jis Dievui už gautas nepaprastas dovanas:

„Daug, Viešpatie, leidai kryželių ir daug per tą laiką suteikėi ypatingų malonių. Tūkstančius kartų būk už tai pagarbintas! Ypatingai ačiū Tau, Viešpatie, už tą nepaprastą malonę, kurią man suteikėi vieną kartą per Šv. Mišias, giedant vargonininkui „Gloria“. Šventi, stebėtini širpuliai visą mane perbėgo ir perėmė; akys, tarsi, aptėmo; kūnas lyg pastiro, tarsi valdžios netekęs, o sielą neapsakomas malonumas apėmė; nieku būdu neišreiškiamą saldębę tarsi po visą mane pasiliejė“ (Užrašai p. 24).

SVENTUMO ZENKLAI

Kai Dievas nori kurį nors savo ištikimą tarną padaryti švyturiu gyviesiems, jis teikia ryškūs ženklus: užtariant šventajam, Dievas daro stebuklus. Kai sunkiai sergąs ligonis staiga pasveiksta, kai medicina atskodo duotį mirštančiam vaistus, o jis, kitiems pasimeldus, pasveiksta, — turime gana ryškius Dievo ženklus. Ne visos nepaprastos Dievo malonės, pasveikimai yra pripažįstami tikrais stebuklais. Pačius ligos, maldos ir sveikatės faktus tiriamo. Ir tik nelikus nei kokiam abejonei, skelbiama, kad tas faktas natūraliai neišaiškinamas. Prie beatifikacijos bylos reikia

prijungti bent tris neginojiamus Dievo tarno užtarimu padarytus stebuklus. Visi, kurie yra susilaukę iš arki-vyskupo Jurgio kokių nors ryškių malonių, yra prašomi pateikti apie tai visus davinius: Kas sirgo, kokia liga, kada tai buvo, kur, kokie gydytojai gydė ir jų liudijimai, Ligonio amžius, šeimininė padėtis, gyvenamoji vieta, jo ar jo nemiškių maldos. Kada ir kaip pasveiko. Kurie gydytojai liudija ligą ir iš jos staigų pagijimą. Tą visą medžiagą, liudijimus, reikia siųsti Generaliniam Postulatoriui adresu: Rev. C. Rėklaitis, MIC. Via Corsica I. Roma, Italy.

Nesiimdami spręsti ar sekantieji plačiai žinomi staigūs pagijimai buvo stebuklai, ar ne, prašytume tų, kurie tuos įvykius geriau žino, daugiau pažįsta pasveikusius asmenis, ar juos gydžiusius gydytojus ir t.t. kaip antai, ligonių vardus, ligos metų, žinias persiųsti Gen. Postulatoriui 1927 m. buvęs Kaune toks nuotykis:

Daktaras Povilaitis, brolis Alvyto klebono ir dekanos, o pusbrolis vyskupo P. Būčio, vertėsi gydytojo praktika Slavikuose. Nelaukiant atvyko pas vyskupą Būčį (tada jis buvo tik kunigas) į marijonų namą Kaune gydytojo Povilaitio žmona pasitarti, kas daryti. Jos vyras, daktaras Povilaitis, sirgo Kauno Miesto Ligoninėje smegenų uždegimu, gulėjo be sąmonės. Daktaras Kuzma, ligonio didelis draugas, pasitaręs su kitois gydytojais, pasakė ligonio žmonai, kad tik stebuklas gali išgelbėti ligonio gyvybę. Ji tai papasakojo verkdamą vysk. Būčiui, paprašė atlaikyti už ligonį Šv. Mišias, pasimelsti už vyrą. Tada kun. P. Būčys jai pasakė:

— Aš vieną dalyką galiu patarti, užeikite į katedros požemius, kur kriptoje yra palaidotas ark. Jurgis Matulevičius. Nesakau, kad jis šventas, bet aš jį gerai pažįstu ir esu ištikinęs, kad gali padėti, užtardamas pas Dievą.

Moteriškė nuėjo prie ark. Jurgio karsto. Ilgai jį meldėsi. Iš ten ji stačiai nuėjo į Miesto Ligoninę. Pasitiko ją daktaras Kuzma ir pasakė, kad yra vilties ligoniui, — krizis į gerąją pusę nusiviro. Ligonis pasveiko ir toliau ėjo gydytojo pareigas. Veliuonos klebonas.

1934 metų rudenį buvo perkeliama arkiv. Jurgio Matulevičiaus kūnas iš Kauno Marijampolėn. Tosę iškilmėse dalyvavo Veliuonos klebonas, kun. Vladas Polonskis. Jis turėjo pažastyje atvirą žaizdą, kurią gydytojai bijojo užgydyti, kad nepasidarytų komplikacijų su širdimi. Jis buvo nuolatiniėje gydytojo priežiūroje. Bet pagerbdamas arkiv. Jurgį, nutarė dalyvauti jo kūno pervežimo iškilmėse. Daugiau, negu paprastai, pridėjęs prie žaizdos vatų, kad būtų kur susigerti pūlijams, kai nebus Nukelta į psl. 6.

RASO

KUN. DR. K. A. MATULAITIS MIC.

Generaliniam Postulatoriui privalėtumė padėti trimis būdais: 1. persiunčiant jam originalius arkiv. Jurgio raštus, laiškus, ar bent oficialiai paliudytus jų nuorašus. 2. Meldžiantis, kad Dievas duotų ryškių ženklų ir stebuklų bylai laimingai praveisti. 3. Paremkime pinigais, kad turėtų kuo apmokėti visą technikinį darbą, gnynejus, teismą, spaudą etc. Jo adresu: Rev. Casimiro Rėklaitis, MIC Via Corsica I, Roma, Italy.

Si beatifikacijos byla gali atnešti visai lietuvių tautai daug garbės.

TRUMPOS GYVENIMO ŽINIOS

Arkiv. Jurgio Matulevičiaus tėvas, Andrius Matulaitis, turėjo 64 margų ūkį Lūginės kaime, prie Sešupės, Marijampolės parapijoje. Ten gimė Jurgis Matulaitis 1871 m. balandžio 13 d. Po 20 metų Kelcų Kunigų Seminarijoje klierikas Jurgis Matulaitis buvo pramintas Matulevičium. Tai padarė Seminarijos Vadovybė, vengdama kai kurių nepatogumų iš to, kad klieriko Jurgio dėdė, kuris dėstė senovės kalbas Seminarijoje, vadinosi Matulevičium.

Kai Jurgis Matulevičius baigė Petrapilio Kunigų Akademiją, buvo išvestas kunigu 1898 m. gruodžio 19 d. Keturis metus specializavęs Friburgo universitete, 1902 m. gavo Teologijos Doktoratą. Buvo jis paskviestas profesoriauti į Petrapilio kunigų Akademiją 1907 m., už poros metų jį padarė Akademijos inspektoriumi, bet tuo laiku jis buvo slap-

kartų pasikeičiant krašto vyriausybei. Atsistatydinęs iš Vilniaus vyskupo sosto, pastoviai apsigyveno Romoje. Šv. Tėvas jį pakėlė arkivysku ir pasiuntė kaip Apaštalinį Vizitatorių Lietuvoje Bažnyčios reikalų tvarkyti. Sekančiais 1926 m. bal. 4 d., arkiv. Jurgiui visa paruošus, Šv. Tėvas įsteigė atskirą Bažnyčios Provinciją Lietuvoje, susidedančią iš Kauno arkivyskupijos, Telšių, Panevėžio, Vilkaviškio, Kairėdorių vyskupijų ir Klaipėdos Prelatūros. Šis faktas bus minimas visada, kol bus žemėje lietuvių, taip jis yra svarbus.

1926 m. arkiv. Jurgis Matulevičius aplankė Londono lietuvius, nuvyko Amerikon savo vienuolijos vizituoti ir dalyvauti Tarptautiniam Eucharistiniam Kongrese. Kunigų ir vietos vyskupų kviečiamas jis aplankė, rodos, 88 lietuvių parapijas ir pasakė per 120 pamokslų ir kalbų.

1927 m. sausio 20 d. jis baigė rengti Lietuvos konkordato su Šv. Sostu projektą. Bet rytojaus dieną staiga susirgo aklosios žarnos uždegimu. Nakčia iššauktas gydytojas buvo policijos sulaikytas, nes tada veikė karo stovis Kaune, Kai gydytojas atidarė šoną, kad išėmus akląją žarną, ji buvo sprogius prieš keliolika valandų. Per keletą dienų didelis skausmus kentėjęs, arkivyskupas Jurgis mirė 1927 m. sausio 27 d. Iš karsto buvo palaidotas Kauno katedros pažemiuose, o 1934 m. jo kūnas buvo perkeltas į Marijampolę.

TAI AŠ...

Sutikau jį netikėtai kavinėje. Buvo labai pasikeitęs. Laiko srovė prabėgusi po mūsų išsikrymo paliko savo žymes. Mano ir jo veide išvaigojau raukšles, o sielose paliko gilius randus.

Iš karto jį atydžiai stebėjau. Plaukai buvo žilstelėję, veidas gerokai papalnėjęs. Tik akys nepasikeitė. Jos buvo pusiau primerktos ir neramiai bėgiojo po kavinę, tarsi ko jieskodamos. Ilgos ir natūraliai užsiritusios blakstienos taip pat nepasikeitė, tik antakiai atrodė kiek sustorėję ir gal dar juodesni negu anksčiau.

Matomai, gyvena gerai, nes patogiai atsisėdęs suposi kėdėje ir nerūpestingai rūkė cigarą. Atrodė, kad turi daug laiko ir pinigų.

Kai jis pasiūkė kelnerį ir užsisakė antrą puoduką kavos, aš priėjau prie jo staliuko. Kurį laiką žiūrėjau į jį. Mudviejų akys susitiko, bet jo veide nepastebėjau nė mažiausio pasikeitimo.

— Nepažįsta mane, pagalvoju ir sėsdamasis pasakiau. — Albinas Daina. — Jis žvilgtelėjo į mane ir, atrodė, nesuprato, ką sakiau.

O gal aš klystu? Juk tai buvo taip seniai. Tiek metų nuėjo praeitin. Dar kartą atidžiai išžiūriau. Dabar jau iš arti. Kelneris atneša kavą ir jis tuojau paprašo sąskaitos. Matau, kaip jo rankos, duodant kelneriui pinigus, virpa. Ne, aš neklystu. Tai tikrai jis.

Jis vėl savo pilkomis akimis pasižiūri į mane ir nieko nesako.

— Tu nesitikėjai mane sutikti, Tomai? — Mes kalėjime prisiekėme tau atkeršyti! — kalbu ir jaučiu, kaip mano gyslomis teka ugnis. Keršto ugnis, kuri jau tiek laiko degino mane.

Jis nervingai pastato nebaigtą gerį puoduką kavos ir norėdamas atsikratyti nekviestu svečių sako: — Esu Herbert Smith. Pirklys. Aš tamstos nepažįstu ir nesu tas, kurio tamsta jieškai.

Jis atsikelia nuo staliuko ir eina. Dabar galutinai įsitikinu, kad tai jis Tomas Kolys. Ir dabar jis eina keistai linguodamas šalis, lyg negalėdamas išlaikyti lygsvaros. Gimnazijoje mes buvome jį už tai praminę „Tongo“. Taip. Šitaip eina tik Tongo.

Išsiveju jį į gatvę. Matau kaip jis spartina žingsnius. Ne! Aš turiu jį prisivyti! Dabar ar niekadus! Jis perina skersai gatvę ir mudu išskiria šviesų praleista automobilių virtinė. Matau, kaip jis kitoje pusėje gatvės sustabdo taksį ir nuvažiuoja.

Keikiu save už neryžtingumą ir žioplumą. Grįžtu namo piktas ir surėžęs.

Šilta vasaros naktis. Tvanku. Negaliu užmigti. Vartausi lovoje, o praeitis, kaip filmas ekrane slenka pro mano akis.

Ir tada buvo šiltos naktys. Buvo tvanku. Kvepėjo paraku ir šviežiu krauju. Mes buvome kareiviai. Ne su

savo krašto priešu kovojome. Ne už savo krašto laisvę mirėmė.

Buvome savo likimu nepatenkinti. Tarpusavyje kalbėjomės atvirai ir keikėme save nedaliai. Vis buvome daugiau ar mažiau nukentėję ir nesibijojomė išdavimo.

Kartą pas mus atsirado Kolys. Ma no klasės draugas. Jis buvo taip pat uniformuotas. Priėmėme jį, kaip vieną savųjų. Kalbėjome atvirai ir su juo. Tada nežinojome, kad jis atvyko mus šnipinėti...

Mus areštavo. Tardė, mušė, gąsdino sušaudyti. Tardytoji taktininkavo Kolys. Jis mus išdavė. Žmogus, kuris sakėsi esąs mūsų draugas! Išdavė mus svetimiams. Liudijo prieš mus. Kelis mūsų išsaudė.

Pačius geriausius draugus. Kiti kentėjome kalėjime. Ten būdami prisiekėme, kad laisvę išėję Koliui atkeršysime. Už save ir mirusius. Aš tvirtai pasiryžau tą priešai ką įvykdyti. Jei tik sutiksiu Koli.

Dabar aš jį sutikau ir štai jis man išslydo iš rankų. Mano galvoje buvo viena mintis — surasti Koli. Būtinai surasti!..

Praėjo kelios savaitės. Ištaisais vakarais klajojau po miestą. Kolio niekur nesutikau. Vieną vakarą pamatiau šaligatviu linguojančią figūrą.

— Tongo! — sušukau taip garsiai, kad net praeiviai keistai pažiūrėjo į mane.

Dabar aš jo nepaleidau iš akių. Kaip alkanas vilkas sėlinau iš pasokos. Jis ilgai krypavo siaurais gatvelėmis, kol sustojo prie nedidelio namelio.

Tai čia gyvena tas, kurio mirties aš tiek metų laukiau. Suspaudžiau rankoje peilį ir jaučiau, kaip šaltas

plienas maloniai kuteno delną. Dabar aš atkeršysiu! Už save, savo draugus. Už tuos, kurie jo išduoti mirė.

Buvo jau po vidurnakčio. Name nebuvo jokios šviesos. Kolys lėjo vidun žemutinio augšto lange sužibę šviesa. Aš perėjau skersai gatvę ir išilinkau į mažutį sodeį. Prisiglaudęs prie medžio stebėjau, kaip Kolys pasiklojo lovą, nusirengė ir priartėjęs prie lango žiūrėjo į tamsą su de. Ar jis nukautė, kad čia pat, toje tamsoje, yra pasislėpęs žmogus, kuris labiau trokšta jam mirties, negu sau gyvenimo.

Matomai jo sąžinė buvo rami arba jis nieko nenujautė, kaip ir mes tada. Nenujautė, koks bjaurus sutvėrimas yra žmogus, kaj klatingu špyniu pridengia savo tamsius planus. Kai sąžinodamas aš tavo draugas laukia tavo pražūties, kaj slapta džiaugiasi tavo nelaime. Nenujautė ir Kolys dabar. kaj neramiai plėkė mano širdis, lalkdama keršto įvykdymo. Jis paliko pravirą langą, atsigulė ir užgesino šviesą.

Dar kiek pastovėjau sodelyje. Aplinkui buvo mirtinaj tyli. Miestas glilai miegojo. Tik didžiąja gatve kartais prašvilpdavo pavėlavęs automobilis.

Priešiau prie lango ir vienu šuoliu atsidūriau kambaryje. Iškėlęs rankoje peilį puoliau prie lovos. Kolys pajuto triukšmą ir įjungė šviesą. Aš stovėjau prie lovos, o pakeltoje rankoje žibėjo aštraus peilio asmenys. Peilio smaigals buvo nukreiptas į jį...

Jo akys pastyro ir nejudėdamos žiūrėjo į peilį. Jo lūpos pradėjo virpėti ir aš išgirdau tyliai sakomus žodžius:

— Tai aš... Aš išdaviau jus... Savo draugus... Aš buvau bailys. Norėjau apsaugoti save. Taj aš...

Staija jis krūptelėjo ir pakėlė rankas lyg norėdamas jomis užsidengti akis, kad nematytų pilkai žvilgančių plieninių peilio asmenų. Jo kūnas sudrebėjo, kaip elektros srovės sukrestas. Jis dar kartą konvulsiskai svirpėjo ir nurimo. Tik akys, tos visada pusiau primerktos akys, dabar plačiai atvertos žiūrėjo kažkur į tolį, pro peilio asmenis. Jos buvo negyvos. Į vieną tašką nukreiptos. Jo rankos, riebiais žiedais apmaustytos rankos, palaidai nukritusios gulėjo šalia kūno.

Aš tikėjauj savo širdyje pajusti didelį pasitenkinimą. Džiaugsmą, kad mano planas įgyvendintas. Aš atkeršijau! Ne! Mirtis buvo greitesnė už mane. Ji mane pralenkė... Širdyje buvo taip tuščia. Jaučiau, kaip nėsveitiskai slegia krūtinę. Norėjau bėgti. Bėgti nesvarbu kur, kad tik toliau iš čia.

Rankos piršta bejausmiai atsileido. Iš rankos išslydo peilis ir įsmigo grindyse šalia lovos. Mačiau, kaip jis suposi ant plonos geležties. Į abi puses. Kaip Kolys vaikščiodamas. Taip mirtis pralenkė mane, bet jaučiau, kad jo mirties priežastimi būčiau aš.

— Taj aš nužudžiau jį — pasakiau sau ir išėjau į gatvę...

Miestas miegojo, kaip ir anksčiau. Net didžiojoje gatvėje nesigirdėjo pravilpiančių automobilių. Atrodė lyg nieko neatsitikio.

Ėjau vienas gatvę ir vis girdėjau ausyse žodžius.

— Taj aš išdaviau... Taj aš nužudžiau... Taj aš... Taj aš...

Kai nuovodęje papasakojau savo šios nakties istoriją, budintis policininkas keistai į mane pažiūrėjo ir pa skambino telefonu. Paskui jis ilgai nė žodžio nesakdamas stebėjo mane. Ant sienos monotoniskai tiksejo laikrodys. Jo rodyklės, atrodo, nejudėjo iš vietos. Man laikas sustojo, tik laikrodys vis kalbėjo:

— Taj aš... Taj aš... Taj aš...

Policininkas pasiūlė cigarete. Užsidegiau, bet užmiršau rūkyti ir jį užgeso.

— Kodėl jie mane nebūdžia? — galvoju. Juk aš, aš jį nužudžiau. Ko jie laukia? Juk Kolys neatsikels ir daugiau nekalbės. Nelindus daugiau nei už mane, nei prieš mane. Aš atėjau ir viską pasakiau. Prispąžinau ir nesiginu. Aš neesu bailys...

Pagaliau suskambo telefonas ir bu dintis policininkas trumpai kalbėjo si, retkarčiais pažiūrėdamas į mane. Tada jis pasakė:

— Prašau!

Nuvedė mane silpnai apšviestu ko ridorium ir įleido į kambarį. Lange buvo grotos. Prie sienos medinis suolas. Lauke, už sienos, girdėjau gy vėjančių triukšmą. Kėlėsi gyvenimui nauja diena. Tik ne man ir ne Koliui. Jis guli, turbūt, dabar lovoje plačiai atvertomis akimis ir šiūri kažkur į tolį.

O aš sėdžiu ant medinio suolo ir rankomis suėmęs galvą mastau. Dabar, kai mano ilgų metų troškimas įvyko aš nejauciu širdyje nė krislio pasitenkinimo. Gal todėl, kad mirtis mane pralenkė, gal todėl, kad keršto jusmas yra salduš tik, kol jį vyk-dai.

Tik širdis neramiai plakė: — Taj aš... Taj aš... Taj aš...

DIENOS RUPESCIAIS

Rašo S. Zymantas

Karštas karas Korejoje tebesitęsia, tačiau, atrodo, Vokietijos įvykiai pavertė pastarąją daug svarbesniu politinio karo kovos lauku. Todėl Europos Klausimas, bet ne Tolumų Rytų problemos, gal sudarys svarbiausį Bermudų konferencijos darbotvarkės punktą.

Stalinus mirė kovo mėnesį. Ir štai, jo įpėdiniai beveik be jokių didesnių pastangų, per pastaruosius tris mėnesius įnešė vakariečių tarpe gilų nuomoninį skirtumą, juos suskaldė ir iškėlė aikštėn Vokietijos klausimą, vakariečiams savo tarpe nesutariant ir visiškai nepasiruošus šį klausimą spręsti. Netikėti įvykiai Rytų Berlyne, arba taip vad. 17 birželio revoliucija, dar labiau viską supainiojo.

Vakarų Vokietija, tiksliau pasakius jos vyriausybė Bonnoje, labai gerai žino, kas vyksta Rytų Vokietijoje. Kraštų pusiau perkurtus geležinių uždanga neįtrauktus ryšių tarp dviejų tautos dalių. Pastaruoju metu bolševikai ėmė trauktis Rytų Vokietijoje, jieškodami negero ir ekonominių sunkumų kaltininkų. Įdomiausia, kad su įprastu bolševikiniu lankstumu, ty kaltininkų, kaip matyti iš jų organo Taegliche Rundschau, imta įeškoti ne kur kitur, kaip sovietinėje kontrolės karinėje komisijoje. Reformas, pataisas daro vokiečių bolševikų vadai. Wilhelm Pieck, Otto Grotewohl, Walter Ulbricht. Sovietams rūpi, kad nuopelnas už režimo sušvelninimą būtų priskirtas jiems. Jie praveria kalėjimų duris, jie sustabdo persekiojimą evangelikų bažnyčios, jie skatina, kiek jų dar liko, privatinį imonių veikimą, palengvina susisiekimo suvaržymus, sumažina privalomųjų prisistatymo kvotas, amnestuoja „buožuos“ ir pan. Bendrai paėmus, tos priemonės reiškia ne ka kita, kaip Rytų Vokietijos desovietizacijos pradžia. Net Tito taip toli nenuėjo. Atleisus vadžias, gal būtų per vėlai prasidėjo neramumai, apėmę kuo ne visą Rytų Vokietiją, kuriems numalšinti bolševikams teko šauktis sovietinių tankų pagelbos. Bet ir tie neramumai, kaip atrodo, nėnešė pakeitimų naujoje sovietų politikoje Rytų Vokietijos atžvilgiu.

Įvykiai Rytų Vokietijoje sukėlė vakaruose vilčių, kad sovietinis režimas Rytų Europoje nėra stiprus ir kad jį galės išlaisvinti iš sovietų okupacijos savaimė, be trečiojo pasaulinio karo. Jei sovietinis režimas nėra jau toks stiprus, tai karo pavojus iš Sovietų Sąjungos pusės vakarams negresia. Todėl kam reikalinga Europos Gynimo Bendruomenė, Europos kariuomenė kam reikalinga NATO? Vakarų Europos kontinente visu stiprumu atgija neutralizmo idėjos.

Tačiau, jei Rytų Vokietijoje sukėlė sovietizacijos aiškiai nusigręžiama, nieko panašaus nevyksta nei Lenkijoje, nei Rumunijoje, nei Vengrijoje ar Bulgarijoje, nei Baltijos Valstybėse. Sovietinis režimas švelninamas tik vienoje Rytų Vokietijoje ir tik vienu vokiečių naudai. Ir tik vienu tikslu. Tai konstatuoja ir pačių vokiečių komunistų deklaracija: „atitaisydamas padarytas klaidas, mūsų politbiuras turi galvoje kilnų vokiečių suvienijimo tikslą“. Žinoma, so-

vietai Vokietijos suvienijimo pagėdautų ją visą sukommunistinant. Bet jie gerai žino, kad to pasiekti negali. Todėl ėmėsi „reformų“ rytų zonoje ekonomikai ir socialikai priartinant prie vakarų zonos. Jie dabar desovietizuoja Rytų Vokietiją, kad galutinėje išvadoje galėtų visvien susovietinti visą Vokietiją.

Rusai vėl iškelia Potsdamo susitarimą. Jie nori vieningos Vokietijos, nors tuo tarpu ir nesuovietintos, bet pasiliekančios keturių didžiųjų globoje neribotam laikui. Rusai bijo laisvos ir nepriklausomos Vakarų Vokietijos, tuo labiau apginkluotos ir karinę sutartį sudariusios su JAV. Todėl jie nori suvienyti ją su desovietizuota Rytų Vokietija, bet tam, kad pasiimti daliną kontrolę visos Vokietijos, neutralios ir demilitarizuotos. Be to, žinoma, rusai tebesvajuoja apie kontrolę vakarų Vokietijos pramonės — Ruro krašto. Jie atgaivinto Potsdamo susitarimo dėka rusai su savo įtaka įsigautų iki Reino — Vokietijos apginkluotumą ar jį Atlanto pakta būtų galutinai palaidotas.

Tad rusai lošia didelį lošimą. Tačiau amerikiečių nusistatymas yra aiškus. Negali būti Vokietijos suvienijimo be laisvų rinkimų, visos Vokietijos vyriausybės kuri iškiltų iš tų rinkimų, ir niekas netiki, kad jį būtų komunistinė, turi būti visai laisva ir nepriklausoma. Suvienyta Vokietija, amerikiečių nusistatymu, negali likti keturių valstybių kontroliuojama pagal Potsdamo susitarimą, bet turi būti visai laisva sudaryti tokias sutartis ar sąjungas, kokias ji tik panorėtų. Potsdamas automatiškai turėtų išnykti. Vokietija galėtų dėtis prie Atlanto pakto ar prie Maskvos, kuo žinoma niekas netiki.

Tuo būdu skirtumas tarp amerikiečių tėzės ir rusiškos tėzės yra didelis ir nesuderinamas.

VAIZDAI IR TIKROVE

Kaj Jogaila išeidavęs su Jadvyga pasivaikščioti, jis su malonumu klausydavęs jos meilės šnabzdėjimo. Grįžęs namo, jis svajodavęs, kad Lietuva būsianti išdidė karalystė, o Lenkija jos provincija. Jis, Jogaila, būsiąs išgarbintas ir išaugštinamas visame pasaulyje. Tai buvo Jogailos svajonės.

Tikrovė, gi, kitokia. Ne Lietuva, bet Lenkija tapo didele valstybe, ne Lietuvos, bet Lenkijos karalystė jis sukūrė ir davė jai garsią Jogailaičių dinastiją. Tik jo vardas nepateko tarp garsųjų...

Hitleris kūrė ir vaizdavęs milžinišką tūkstantmetį Reichą... Tikrovėje Vokietija liko mažesnė negu buvo, o Reichas visiškai išnyko.

Mussolini, po laimėto Etiopijos karo, Romoje kalinėjo paminklines Didžiosios Romos Imperijos lentas ir save įsivaizdavo 20 amžiaus Cezaru. Tikrovėje, kaip paskerstas jautis, buvo pakartas už kojų Milano aikštėje, o Italija, kaip buvo, taip ir liko tik nereikšmingas pusiasalis.

Taigi tikrovė ir svajonės yra labai skirtingi dalykai. Dažnai net visiškai vienas kitam priešingi.

Politika nemėgsta svajonių. Ji yra kieta, dažnai azartinis lošimas. Lo-

Tačiau rusiškos politikos posūkiui įnešė didelį sąmyšį vakariečių tarpe. Jokių esminių nuolaidų vakarams rusai nepadarė. Bet įvairiais ėjimais jie, sukūrė kažkokią palengvėjimo atmosferą, kad karo visdėlto galbūt nebus, kad su Rusija visdėlto galima sutarti, jei jai būtų padarytos tam tikros nuolaidos. Tas vakaruose įnešė dvejojimą ar verta toliau taip tvirtai ginkluotis ir stiprintis kaip tai buvo vakarų nusistatyta.

Šiandien jau gana atvirai kalbama, kad prancūzų pasiulyta Europos Gynimo Bendruomenė nurašytina, iš jos nieko neišs. Iš šesių Europos gynimo sąjungos kraštų iki šiol tik viena Vakarų Vokietija ratifikavo sutartį. Kas įvyko Italijoje ir kas tebevyksta Prancūzijoje, yra žinoma. Kalbama, kad de Gasperi pasiskundė Churchillui, kad jo draugiški žodžiai Rusijai kaštavo jam rinkimus Italijoje. Klausimas, ką darys JAV? Ar jos esamoje padėtyje eis prie autonominės vokiečių kariuomenės ir Vokietijos priėmimo į NATO? Bet tam reikia sąjungininkų vienbalsiškumo, iš prancūzų tikriausiai bus susilaukta veto. Amerikiečiai galėtų viską mesti ir duoti Europai vienintelę garantiją — atominio karo grėsmę Rusijai, jei ji pajudėtų Europoje, arba jie galėtų sudaryti karinę sutartį su Vokietija, prie kurios, galbūt, nebūtų taip sunku pritraukti ir Didžiąją Britaniją. Amerikiečiams tenka apsispręsti prieš Bermudų pasitarimus.

Sovietų politikos posūkiui Stalinui mirus galėjo turėti priešastį buvusiuose ir naujai atsiradusiuose Sovietų Sąjungoje ir Rytų Europoje sunkumuose, tačiau faktas yra tas, kad tie posūkių vakaruose įnešė sąmyšį ir sovietams atnešė naudos. Priežastis aiški — vakarai neturi savo politinės linijos, nepriklausomos sovietų linijos posūkiu, nesima tiksliai ir gerai apgalvotos iniciatyvos sovietų atžvilgiu.

šiamai gi faktai — gerai ar blogais, maloniais ar nemaloniais, bet tikrais realiais faktais, o ne vaizduotėje sukurtais mirażais. Politikai svajotojai galutinėje išvadoje pasiekia tik vieno tikslo — susitikimo su tikrove karo lauke...

1939 — 45 metų Pasauliniame karui pasibaigus, didieji pasaulio politikai užsodino Europos tautas ant komunistinio skustuvo ašmens, o patys susėdė į minkštus ir patogias kėdes. Jie manė, kad Europa mažiausiai bent šimtą metų „su džiazmu“ rai vysis ant skustuvo ašmens, o jie sau ramiai ilsėsis ir svajoja apie skaisčią ir laimingą ateitį ir garbingą praeitį. (Tai kas, kad ne jie padarė praeitį garbingą ir nepajėgė sukurti skaisčios ateities. Juk svajotojas ir druskiniais maišais apsiręsęs gali įsivaizduoti karališkus rūbus bedėvėsi!)

Taip prasidėjo nauja tarptautinės politikos era, paremta svajonėmis ir įsivaizdavimu. Deja, tikrovė nepasėkė svajotojų ir žengė savo keliu.

Rusija iš įsivaizduoto nuoširdaus ir ištinko sąjungininko virto aršiu ir pavojingu priešu.

Europos kraštai, kurie „laikiniai“ buvo pavestį Rusijos karinei admini-

KAITRUKSTA DEKINGUMO

Rūpindamiesi įvairiais medžiaginiais reikalais, net mes tikintieji stingame tikėjimo dvasios. Užsiėmę pasauliniais dalykais, įklimpę į jausminius reikalus, mes sunkiai pakyla- me ir dvasinę sritį. Stingame ne tik vidinio jautrumo, bet ir meilės. Mūsų širdys yra nedidelės; mes gavome, ko troškome. Puiku! Bet visą kitą pamirštame.

Čia mes pabrėžime pagrindinę priežastį: mes stingame kūdiškiškos dvasios, kuri turi išskirti Dievo vaikus.

Dažnai sakome, kad Dievas yra Mūsų Tėvas; bet tai juk yra sausa formulė. Gerai išauklėtas vaikas, ga- vęs ką nors iš tėvų, tučiuojau asko: „Ačiū, tėveli... Ačiū, mamytė!“ Vykystėje, kai skubėjome pasitraukti su vertinga ar gražia dovanna, pamiršę jos davėją, artimųjų balsas klausdavo: „Ką reikia pasakyti?“ Jei mes skubėdavome pasakyti „ačiū“, tas pats balsas vėl paklausdavo: „Ačiū — kam?“ Taigi buvo būtina, norint ar nenorint — tikėkime, kad tik tai norint — pasakyti dave- jo titulą. Ne be didelių pastangų buvome mokomi dėkingumo žmo- nėms.

Ar kiekvieno krikščionio namuose vaikai mokomi, kaip pasakyti „ačiū“ Dievui?

Tėvas Faber'is teisingai pastebi, kaip mes maldaujame Dievą, kai no- riame kokios nors malonės. O kaip jį

stracijai, pasidarė Kremliaus sateli- tais, o jų gyventojai komunizmo ver- gais.

Kai Mao žygiavo per Kinijos kon- tinentą, didieji politikai, susėdę minkštos kėdės, aiškino vienį ki- tiems ir stengėsi visus įtikinti, kad tai tik natūralus „taikių maždažių ir ūkininkų“ pasivaikščiojimas. Vi- siškai teisėtas ir nepavojingas. Prie- šingai, galvojo svajotojai, laimėję „ūkininkai“ sudarys tvirtą pagrinda ekonominei pažangai, atsiras naujos galimybės biizniui, taika bus užtikrin- ta bent keliems tūkstantčiams metų... Taip aiškino minkštos kėdės sėdė- dami politikai — svajotojai.

Tikrovė buvo kitokia. Taikūs ūki- ninkai virto kareiviais ir ginkluotais banditais. (Kada, kur kaip patogi- au!...) Jie visur žygiavo su raudon- nomis vėliavomis, Mao ir ... Stalino paveikslais.

Politikai — svajotojai gal nebūtų pastebėję ir to fakto, kaip jie nepa- stebi, kad Raudonoji Armija stovi taip pavojingai arti prie Reino, kad pusė Europos yra išbraukta iš gyve- nimio. Laimė, „taikūs ūkininkai“ pa- darė vieną stambią klaidą: jie pra- dėjo knistis po patogiomis kėdėmis Korėjoje, Malajuose, Indokinijoje... Svajonės išnyko, kaip sapnas. Belikė žvelgti tikrovė tiesiai į akis. Prasidė- jo karas. Minkštų kėdžių politikai pasidarė niūrus.

Nelauktai atsirado proga naujoms viltims puoselėti. Staiga pasklido gandai, kad Stalinas serga ir netru- kės jis jau gulėjo pašarvotas karste (Sj kartą tikras — ne vaškinis). Šian dien sunku pasakyti kiek žmonių ver- kė, kiek džiaugėsi jo mirtimi? Kiek- vienu atveju, tuo labiausiai džiaugė

gauname, kokia proporcija išreiškia- me savo dėkingumą?

Neerangumas padėkoti nėra pana- šus į nuodėmę, kada Dievas yra įžeid- džiamas Jo priešų. Tai yra įžeidimas kurį padaro tie, kurie save laiko Jo draugais, bet kurių meilė nėra tobu- la. Danguje pagrindinė išrinktųjų malda yra dėkojimas kartu su garbi- nimu. Mes turėtume gyventi tarsi danguje, siekdami pirmoje eilėje Die- vo garbės, o ne savo smulkijų potro- šių, ir parodydami dėkingumą už Jo malones. Dėkingumo aktas yra tobu- liausias už visus meilės aktus.

KODEL REIKIA DEKOTI

Vienas modernus rašytojas pasa- kė:

— Jeigu kas nors vieną sekundę galėtų atsiminti visas savo vaikystės kurios nors scenos smulkmenas, jis numirtų iš skausmo.

Iš kur toks pesimizmas, prisime- nant savo praeitį? Ar nedaug geriau būtų sakyti: „Jis pakiltų į dėkingu- mo ekstezė“?

Kiek malonių gavome kiekvieną akimirksnį, kiekvieną mūsų gyveni- mo laikotarpį! Bendrųjų malonių: tų kurių gavome bendrai su visais žmo- nėmis; natūralių malonių: orą, ku- rį kvėpuojame, šviesą, kuri leidžia mums matyti; maistą, kuris palaiko mūsų gyvybę. Duonos kepalėlio istor- čiųjų buvo parašyta, supažindinant vaikus su žmogaus darbą visuma.

Kodėl nepavaizduotinas Dievo au- — kreiserį Sverdlovą, D. Britanijos jaunai karalienei pagerbti... Sverdlo vas buvo Rusijos Caro Nikolajaus II britų karališkos šeimos artimas giminėsis, žudikas. Ar Malenkovas te- turejo tik tą vieną kreiserį (su tokia „garbinga“ praeitimi ir tradicijomis), ar jis tyčiomis norėjo įžėistį jauną karalienę, kuriai savo tautos meilė yra beribė?

Nežiūrint to viso, politikai — svajo- tojai nustatė ir visam pasauliui paskel- bė Malenkovo rusiškos širdies pasi- keitimą ir jos gerumą. Maža to „šird- dies garbintojai“ nutarė sušaukti Bermudų konferenciją, šudies geru- mui išlikti.

Siaip ar taip, toji konferencija ne- turi sau panašaus precedento visoje žmonijos istorijoje. Žinome daug at- sitikimų, kad garsūs politikai ar ka- riai susidomėdavo moterų širdimis (Hitleris — pless Braun, Mussolini — Petalė). Tai natūralu, tačiau, kad trys vyrai susižavėto vyro (Malenko- vo) širdimi, tai jau tikrai nuostabu ir nepaprasta.

Istorikai galės pradėti naują pus- lapį, o mes, sėdintieji ant skustuvo ašmens, palauksime Bermudų vyrų diagnozės biuletenu.

Ką jie kalbės toje romantiškoje, Atlanto bangų sklajamojoje, saloje, mes negirdėsime. Ką nutars, gal ne viską sužinosime. (Nebet nutartų Malenkovo širdį paskelbti šventa ir įsakytų melstis į ją, prašant išgany- mo.)

Viena mes žinome ir jau dabar ga- lime tvirtai pasakyti, tikrovė nesido- mės širdies reikalais ir eis savo keliu, kaip ir ėjusi...

St. Kuzminkas.

J. Varčius

Taip gyvena lenkai

I. Varšuva.

Jau aštuoneri metai kai Varšuva yra valdoma komunistų. Taj niūriausia pasaulyje sostinė. Tiesa, miesto gatves ir aikštes puošia nauji didžiuliai pastatai. Penkiasdešimt tūkstančių statybininkų sunkiai dirba tarp paskutinio karo liekanų — griu- vėsių, siekdami Varšuvą perkelti iš mirusių į naują gyvenimą. Krautu- vės pilnos žmonių, judėjimas judrus. Pavasaris, kaip ir visur: jis šviečia čia ir gatvėse, ir aikštėse, ir didžiuliuose parkuose.

Tačiau žmonių nuotaika yra per- sunkta baimė, nepasitikėjimu, dvasi- niu sukrėtimu ir beviltiškumu. Atro- do, kad mirtis tartum būtų tik ką aplankiusi kiekvieną Varšuvos gy- ventoją.

Varšuva, nors ir slegiama sveti- mos jėgos, bet bando keltis iš griu- vėsių. Seniausioje miesto dalyje sta- tybininkai skuba užbaigti sutvarkyti rinkos aikštę, kurią numatoma ofi- cialiai atidaryti lenkų tautinės die- nos progą (liepės m. 22 d.). Bet kita-

me miesto krašte, Konstitucijos aikš- tėje, kurioje pastatai buvo baigti praeitais metais ir kurie buvo skai- tomi labai tvirti, jau pasireiškia iri- mo, griuvimo žymės. Statybos rėmai (pastolai), kurie čia buvo pašalinti tik prieš keletą mėnesių, vėl statomi iš naujo.

Ta pati istorija ir didinguose uni- versalinių krautuvių pastatuose mies- to centre. Kas dar neseniai atrodė didinga ir įspūdinga, dabar jau pra- dėjo irti ir kristi gabalais. Judamieji laiptai šiuose pastatuose, gauti iš Vengrijos su milžiniška propaganda, šiandien cypia, girgžda ir dreba kaip sukleręs vežimas.

Nors po karo buvo pastatyta Var- šuvoje daug blokinių pastatų, su daugybe butų, tačiau žmonės čia gy- vena susispaudę, po penkis viename kambaryje.

Pragyvenimo išlaidos čia yra aug- čiausias visame pasaulyje. Štai kai- nos: 1 sv. arklėnos — 13 šilingų; viščiukas — 75 šil.; 1 citrina — 10 šil.; 1 sv. blogos kokybės dėšros

— 27 šil. Tai tokios maisto kainos. Drabužių kainos dar baisesnės. Pvz., vyr. kostiumas, vidutinės kokybės kainuoja nuo £30; iki £60; paprasta kepurė — £4; paltai nuo £60 iki £80.

Valdžia aiškina žmonėms, kad fantastinės maisto kainos yra kom- pensuojamos žemomis nuomos kai- nomis. Tačiau faktas lieka faktu, eiliniai darbininkai su šeima negali gyventi pakėdiami, nežiūrind, kad ir abu tėvai dirba.

Varšuvoje dabar labai mažai mote- rų pasilieka namuose. Jos, kaip ir jų vyrai, turi dirbti. Jei jos turi vaikų, tai juos palieka darželiuose. Nors atlygin- mai paskutiniu laiku buvo pakelti 27 procentais, bet prekių kainos pakilo net 60 procentų.

Varšuvoje žmonės svajoja apie iš- silaisvinimą iš rusų vergijos. Jie daug vilčių deda į D. Britanijos ministrę pirminką Churchill, tikėdami, kad jis gal suras būdą susitarti šiuo kla- sū su rusais.

Nelaimė žmogus bando užmiršti degtinę. Todėl girtavimas yra la- bai paplitęs. Net ir komunistai yra tuo susirūpinę. Tai galima pastebėti ir komunistiniuose laikraščiuose. Varšuvoje neseniai buvo organizuota kovos prieš girtavimą savaitė, pa- naukota visa propagandinė mašina, tačiau be pasekmių. Apatija, nusimi- nimas išaukia girtavimą. Šiandien Varšuvoje dažnai sakoma: „lenkas

yra toks žmogus, kuris buvo, yra ir bus kaliniu“.

Slaptosios policijos veikla čia gali kiekvienas pastebėti. Ji sistematingai terorizuoja žmones. Aplankydamas savo biūrelį, gali netikėtai rasti jo bu- te slaptosios policijos agentus, kurie jau perėmė savo žinion visą nuosa- vybę kaip įtarto prieškomunistinėje veikloje. Jie dažnai pasilieka suim- tojo namuose ilgesnį laiką ir areš- tuoja visus, kurie čia ateina. Tai biau- rus teroro būdas, vadinamas „katilo metodu“, nuo kurio kenčia tūkstančiai nekaltų žmonių.

Be to, gyventojai yra sekami gyva- namų blokų vedėjų, kurie turi didelę policinę galią. Jie gali priversti nu- omininkus atlikti „savanoriškus“ dar- bus savo pastato aplinkumose, priver- sti juos dalyvauti politiniuose susirinkimuose ir pan.

Politiniais klausimais čia niekas garsiai nekalba. Tai per daug pa- vojinga. Šiais klausimais galima kal- bėtis tik dvišė ir tai tik pakūždomis.

Paskutinės laidos rusiškąjį MIG kuriuos gavo lenkų karinė aviacija, staugia dieną ir naktį virš miesto. Žinios apie lenkų lakūną, kuris su MIG apspruko per geležinę uždangą ir nusileido Bornholmo saloje, nebu- vo skelbiamos Varšuvos laikraščiuose. Bet mieste apie šį įvykį kiekvie- nis žinojo ir slaptai džiaugėsi, kad vienas lenkas paspruko laimingai į Vakarų.

Siaurės Lenkijoje yra labai tanku- aerodromų tinklas. Čia yra intensy- vus lėktuvu skraidymas mokymo tikslais. Varšuvos miesto gatvėse ne- matyti rusų kareivių. Tačiau visi lenkai gerai žino, kad apie trys ar keturios rusų divizijos stovi Lignicos rajone. Taigi, Varšuva šiandien, kaip ir visa Lenkija, veda sunkią kovą dėl savo egzistencijos, nes ji valdo- ma slaptosios policijos teroru, remia- mu rusų raudonosios armijos durtu- vais.

2. Lenkijos Ruhr'as

Netoli nuo Krokuvos miesto šiuo metu yra statomas naujas pramonės centras, vadinamas Nowa Huta. Vi- sas rajonas suskirstytas mažesniais plotais, pagal eilinius numerius. Štai, pavyzdžiui, Nowa Huta Nr. 1. Tai didžiulis šešių kv. mylių plotas, ku- riame dirba apie 30.000 darbininkų, statydami naujus plieno fabriku- pastatus ir iki aštuonių augštų gyve- namum namus (blokus) aprūpinti 100.000 darbininkų šeimų naujais butais. Čia namotama pagaminti per metus nuo pusantro iki dviejų mi- lionų tonų plieno, t.y. daugiau, kaip metinė plieno gamyba prieškarinėje Lenkijoje.

Nowa Huta Nr. Nr. 3—6 darba jau pradėda šią vasarą. Darbininkams apgyvendinti yra statomi nauji mies- tai, yra vykdomas didžiulis planas,

kurioje siekiama Lenkijos plieno pro- dukciją pakelti 1955 m. iki 4.500.000 tonų per metus.

Nowa Huta statyba yra skatinama ir kontroliuojama rusų. Po neseniai įvykusių lenkų-rusų prekybos dery- bų šio plieno pramonės centro staty- ba dar labiau suintensyvinta. Komun- istinė lenkų spauda propagandi- niais straipsniais ir vaizdais nuolat aiškina skaitytėjams apie Nowa Hu- ta kaip apie komunistinį stebuklą. Komunistinės vyriausybės pareigū- nai užsieniečiams aiškina, kad ši plieno pramonės statyba Lenkijai reiškia arba gyvenimą arba mirtį, t.y. įvykdytą planą, Lenkija bus pra- monės kraštas; gi priešingu atveju, Lenkija turės kapituliuoti. Jų įsitiki- nimu čia yra kuriamas Lenkijos Ruhr'as (Ruhr'as — Vak. Vokietijos sunkiosios pramonės sritis).

Statyba čia vykdoma labai sku- biai. Butų sienos netinkuojamos ir statybos liekanos neuvalomos. Net ir stogai dažnai neužbaigiami ir jų vieton uždedami laikini.

Naujomis statyboms ir pramonės darbams labai trūksta darbininkų. Todėl ir propaganda ir prievarta dar- bininkai surenkami kaimuose, kurie palikę savo žemę maitintojų vyksta su dideliu nepasitikėjimu į naują gy- venimą. Atvykusieji atrodo apatiški, be vilties kibirkštėlės geršnam gy- venimui.

(b. d.)

EUROPOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

VOKIETIJA

SCHLESWIG — HOLSTEINO PATARIAMOSIOS TARYBOS POSEDIS

Birželio 17 d. įvyko tarybos posėdis, kuriame dalyvavo, be kitų, Darbo, Socialinių Reikalų ir Pabėgėlių Ministerijos atstovai, federalinės vyriausybės atstovas ir UN pabėgėlių reikalams komisaras Mr. Pearman-Wilson. Lietuviams atstovavo Krašto Valdybos narys E. Zilius.

Posėdyje aptarta: 1) Pasų reikalai. Numatyta visiems buvusiems DP išduoti vadinamuosius „London Travelling Dokumentus“. Šių pasų negaus tik tie asmenys, kurių išvykimą į kitą valstybę sudarytų grėsmė vokiečių valstybei. Jiems bus išduoti tik „Fremdenpass“ su teise gyventi Vokietijoje. Pabaltijo valstybių piliečiams, turintiems savo kraštų vyriausybų išduotus pasus, LTD nebus duodami ir jie bus traktuojami ne kaip benamiai užsieniečiai, bet kaip tikri užsieniečiai, kurių globa privalo rūpintis jų kraštų atstovybės. Pabaltijo valstybių piliečiams, turintiems savo kraštų vyriausybų išduotus pasus, LTD nebus duodami ir jie bus traktuojami ne kaip benamiai užsieniečiai, bet kaip tikri užsieniečiai, kurių globa privalo rūpintis jų kraštų atstovybės. Pabaltijo valstybių piliečiams, turintiems savo kraštų vyriausybų išduotus pasus, LTD nebus duodami ir jie bus traktuojami ne kaip benamiai užsieniečiai, bet kaip tikri užsieniečiai, kurių globa privalo rūpintis jų kraštų atstovybės.

2) Schleswig-Holsteino vyriausybės numatė Hamburgo apylinkėse pastatyti užsieniečiams pabėgėliams 25 namų koloniją. Iki šiol gauti tik 14 prašymai tuose namuose apsigyventi, nes visi užsieniečiai prisibijo, kad būdami bedarbiai, negalės išsimokėti augštos mėnesinės nuomos, kuri vienai šeimai atseitu vė. 79,— DM.

3) Dėl emigracijos ir perkėlimo Vokietijoje federalinės vyriausybės atstovas pareiškė, kad vedamos derybos dėl emigracijos į JAV. Numatoma, kad JAV priims ypatingą kvotą apie 240.000 pabėgėlių, jų tarpe ir buvusių DP. Bus stengiamasi, kad emigracijai įstatymai būtų sušvelninti, kad galėtų ligoti ir vyresno amžiaus žmonės išemigruoti. Buvusiam DP numatoma suteikti lygiąs teises kaip ir rytų pabėgėliams pasinaudoti vyriausybės parama kėlimuisi į Nordrhein-Westfalijos ar kitus kraštus, kur darbo sąlygos geresnės. Tuo reikalu kraštų vyriausybės išleis DP liečiantį potvarkį.

4) Jaunimo mokslinio programa Schleswig-Holsteino numatyta užsieniečių jaunimui suteikti galimybę lankytis „Jugendaufbauwerk“ įmonėse ir internatuose. Stovyklų vadovybės kviečiamos sudaryti sąrašus, pagal kuriuos jaunuoliai-ės galėtų būti įtraukiami į produktinį darbą.

5) Išikūrimo paskolos „Lastenausgleichs-Bank“ Bad Godesbergo, su kapitalu 6,9 ml. DM, numato buvusiems DP pagreitinti išmokėjimą. Vienai šeimai pagal būtinumą duodama 4 ir 8 tūkstančiai. Formularus galima gauti „Vertriebenen Bank“, Bad Godesbergo. Norintieji paskolai turi nedelsdami prašyti formuliarių ir juos bankui įteikti. Šiuo metu bankas turi apie 5800 prašymų. Atskiromis grupėmis bankas išmokėjo: lėnų tautybės buvusiems DP virš 320.000 DM, estų tautybės virš 400.000 DM, o kitų tautybių po mažiau.

AUKOS GIMNAZIJAI IR VARGO MOKYKLoms

— BALF'as pervedė Krašto Valdybai 123,50 dolerių arba 516,—DM Amerikos lietuvių aukų Gimnazijos Namams. Šių sumų sudėjo Burlingtono, Chicago, Pakrovimo Stotyje rytnėje ir vakarinėje paiminoje dirbantieji darbininkai.

VOKIETIJOS LIETUVIAI MINI BAIJUJI BIRZELI

— VARELIO senelių namuose minėjimas prarastas kartu su latviais ir estais stovyklos kino salėje. Jame dalyvavo virš 300 senųjų, stovyklos administracija, vietos vokiečiai ir vokiečių spaudos atstovas. Pirmininkavo stovyklos vadovas, savo kalboje paliesdamas Pabaltijo valstybėms skaudžiausius deportacijos įvykius. Pabaltijo tautinių komitetų pirmininkai tarė žodį savomis kalbomis, o ilgesnėje kalboje vokiečių kalba vi suomenė buvo supažindinta su jų krašto istorija, nepriklausomybės kovomis, nepriklausomo gyvenimo laimėjimais, sovietų okupacija ir birželio 14 deportacijomis. Minėjimas baigtas visų trijų tautinių himnais, kuriuos sugiedojo latvių choras.

Didžiulė salė buvo papuošta girliandomis, scena Pabaltijo valstybių herbas ir vėliavomis bei vokiečių vėliava. Pavergtųjų ir persėkiojamųjų atminimą simbolizavo spygliuota vielą apipintas kryžius, kuris stovyklos vadovo pageidavimu paskui pastatytas stovyklos rajone prie išvažiavimo į miestą. Minėjime priimta protesto rezoliucija, kurią lietuvių įteikia per VLIK'ą, o kitos tautybės per savo Centro Komitetus. Minėjimo rintis, susikaupimas ir juo pareiktas protestas parodė kitų tautininkų ir vokiečių tautos sugeba organizuoti veikti, siejosi dėl savo kraštų ir žmonių likimo, nors patys seneliai leidžia paskutinias savo liūdno gyvenimo dienas. Vokiečių laikraščiai gražiai ir išsamiai įvykius minėjimą aprašė.

Aukojo po 10 dolerių: Aleksas Antanaitis, Antanas Čižauskas, Alfonsas Indreika, Stasys Kontrauskas; po 5 dolerius: Vytautas Bytautas, Antanas Repšys, Vaclovas Lukauskas, Leonas Kvečas, Gėdiminas Lapėnas, Leonardas Kerulis, Bronius Usas; po 3 dolerius: Povilas Laurinavičius ir Kazimieras Šerepėka; po 2 dolerius: Petras Rimkus, Alfonsas Niaura, Ignas Rudis, Balyš Dundulis, Juozas Cinka, Antanas Giniotas, Mykolas Puškarskis, Julius Sumaras; po 1 dolerį: Stasys Tamulaitis, Kostas Juškaitis, Zenonas Valavičius, Kostas Eidukonis, Valteris Heidrikas, Povilas Tautvaišas, Kazys Šinkevičius, Vytautas Velūnas, Jonas Štankūnas, Valentinas Bužinskas, Pranas Rumša, ir 1,5 dolerio nežinomas X. Y. Be to, per J. Cinką prisidėjo Burlingtono įmonėje nedirbantieji: Rimvydas Cinka ir Viktorija Cinkienė po 5 dolerius, o Tadas Kojelis 2 dolerius.

— Schweinfurto seniūnija per po naują Viliūną sudėjo Gimnazijos Namams 15,— DM., o Varelio seneliai prie savo pirmosios aukos dar pridėjo 6,— DM.

— PLB Stuttgarto apylinkės vargo mokykla gavo per BALF'ą šių geradarių aukas: Aligo Regio 10 dolerių, Leonidijos Nakutytės ir Edvardo Nakučio 5 dolerius, visi iš Chicago. Iš PLB Pittsburgo skyrė per A. Krapavičių (aukos dalį) 24,76 dolerių.

Be to, Chicagoje susiorganizavo naują latinis vargo mokyklos rėmėjų būrėlis iš: B. Zemaitienės, V. Jurkūnienės, E. Zujienės, S. Didžiulienės, A. Pimpės, J. Virpšos, B. Bradžionio, J. Rakučio, J. Demorado, M. Naujoko, O. Ščiukaitės, K. Pimpinės, M. Šerėpkos, M. Reikalo ir D. Norkaitytės. Prie šių asmenų, kurie kas mėnesį aukoja po dolerį, gegužės mėn. prisidėjo aukomis: A. Šeštokas 1,25 dol., M. ir P. Kiruliai 1,60 dol., K. Ječius 0,60 dol., K. Lašas, B. Girėys, Totoraitis ir J. Juozaitis po vieną dolerį, Birželio mėn. P. Jokubka 2 dol., J. Kazakaitis, Šulaitis ir S. Radževičienė po 1 dol.

Nesigalėdama laiko ir triūso, aukas surenkai ir jas persiunčia Stuttgarto apylinkės ponia Ksavera Pimpienė. Ji laiškė Valdybai tarp kitko rašo:

„Begaliniai džiaugiasi galėdama trupinėliu savo triūso prisidėti prie Jūsų pastangų ir vargo tokiame kilniame tikslui. Jei iš Jūsų globojamo atžalyno nors keletui pasiliktu įžiebta tėvynės meilės kibirkštėlė ir tai jau būtų didelis atpildas. Tikiu, kad Jūsų darbas neuėis veltui“.

Jeigu susiorganizuotų dar vienas būrelis, tai vargo mokyklai galėtų lankyti beveik visi apylinkės vaikai. Stuttgarto apylinkės valdyba mieliam atžalyno rėmėjams už pinigų, o ponai Pimpienėi dar ir už rūpesčius nuosirdžiai dėkoja.

— BALF'o Igaliotinio Vokietijoje įstaiga persiuntė Krašto Valdybai šias Amerikos lietuvių aukas vargo mokykloms:

1. Tautininkų Klubu Brooklyn, per p. P. Naryvdą 25 dol. (Už išplatintus Vargo Mokykloms ženklelius, gautus iš dr. Palaičio).
2. Tėvynės Mylėtojų Draugijos 68-tos kuopos per BALF'o 76 skyrių. 10 dolerių.
3. Pr. Šimelaičio, Verdun, Que. Kanada — 18,44 dolerių.

rios vėliavos — vokiečių ir pabaltijo vėliavos, — kurios paskui, gėdulo ženklai buvo nuleistos iki pusiau stiebo. Keliant atskirų tautybių vėliavas, buvo giedamas tos tautos himnas. Prie vėliavų gražiai išsiriokavę stovėjo visų trijų Pabaltijo tautų po dvi mergaitės tautiniuose drabužiuose. Pakėlus vėliavas ir nuskambėjus himnams, vietos nuotakiai pritaikė tą kalbą vokiečiai pasakė estų Centro komiteto narys adv. Reisenbergas.

Stovyklos kino salėje 19 val., buvo rodomi paveikslai iš estų, latvių ir lietuvių gyvenimo nepriklausomoje ir pavergtoje tėvynėje. Kiekviena tautybė parodė apytikriai po 50 paveikslų ir davė atitinkamus paaiškinimus vokiečiams. Jų pasiūlyti prisirinko pilna salė žmonių. Tokio žiūrovų skaičiaus joks kino filmas nesutraukdavo.

— WEHNEN lietuvių stovykloje Birželio 14 minėjimas praėjo gedulo, susikaupimo ir pasiryžimo ženklu. Prie vėliavos pakėlimo prakalbė pasakė Valdybos pirmininkas Bartėka. 10 val. atlaikytos pamaldos už žuvusius ir išstremtuosius lietuvius su pritaikintu tai dienai pamokslu. Surinkta aukų ir išplatinta „Stop Genocide“ ženklelių. Prieš minėjimą vokiečių laikraščių redakcijoms ir įstaigoms, pradedant valdžiaus įstaigomis ir baigiant ministerijomis, išsiuntinėti VLIK'o atsišaukimai vokiečių kalba.

— GEESTACHTE Birželio įvykių išvakarėse kapelionas kun. V. Sarka Spakenbergo gyventojams vietoje atlaikė pamaldas ir pasakė tam pritaikintą pamokslą. Birželio 14 d., vietinės kapinės, prie pabaltijo paminklo, įvyko skaudžių įvykių minėjimas kartu su latviais ir estais. Be pabaltijo dalyvavo nemažai vokiečių gyventojų ir kvietieji vokiečių organizacijų atstovai. Po vietinio dūdų orkestro įžanginės muzikos ir giesmės, kalbas pasakė evangelikų kunigas ir vokiečių pabėgėlių organizacijos atstovas. Grojant gedulingą maršą, prie pabaltijo paminklo tautiniais rūbais pasipuošusi lietuvaitė, estė ir latviė padėjo gražų, visų trijų tautų tautiniais kaspinais perjuostą vainiką. Prie paminklo visų trijų tautybių grupių pirmininkai pasakė kalbas, o dūdų orkestras gedulingai atliko ir bendrą malda užbaigė šį minėjimą. Vokiečių ir kitų svetimtaučių tarpe buvo išdalintos brošiūros „Der 14. Juni 1941 im Baltikum“ ir VLIK'o atsišaukimas.

— SALZGITTER-LEBENSTEDT Apylinkės Valdybos pastangomis vietos evangelikų ir katalikų bažnyčiose kunigai pasakė atitinkamus pamokslus ir pasimeldė už išstremtuosius ir nukankintuosius pabaltiečius. Evangelikų kunigas prof. dr. Hempel, dieną melsdamasis už rytų Berlyno jaunimą, kartu paminėjo: „Šią valandą mes prisimename mūsų kaimynus Lietuvą, Latviją ir Estiją, kurie prieš 12 metų pėrgyveno baisias dienas ir valandas. Kasdieną, iki šios dienos, mums primenami neįsivaizduojami sovietų žiaurumai.“ Lietuviams minėjimas buvo prarastas birželio 21 dieną pamaldomis, kurias katalikams atlaikė kun. V. Sarka, o evangelikams kun. Geležinis.

— WUERZBURG'o lietuvių kartu su latviais ir estais iškilmingai paminėjo Birželio 14-tąją, iškeldami pusiau stiebo visų trijų Pabaltijo tautų vėliavas ir daylavdamai pamaldose bei Regierunglager'io salėje, kur į minėjimą susirinko virš 200 žmonių, jų tarpe, be pabaltiečių, dar vokiečiai, rusų emigrantai ir vengrai. Minėjimą pravedė latvių kunigas Sanders, o kalbas pasakė lietuvių, latvių ir estų grupių pirmininkai. Užjuojautos kalbas pasakė vokiečių ir rusų pabėgėlių atstovai. Toliau ejo deklamacijos ir latvių choro sudainuotos šventei pritaikintos dvi dainos. Didelio susidomėjimo sukėlė gauti iš Krašto Valdybos atsišaukimai vokiečių kalboje, kurių pareikalavimas buvo labai didelis.

— STUTTGARTE minėjimas prarastas sutisutras lietuvių, latvių ir estų grupių pirmininkams. Lietuviams katalikams 11 val. pamaldas laikė kun. Butkus, evangelikams kun. Jurkaitis. Į minėjimą susirinko apie 150 žmonių. Dalyvavo gaudij, ukrainiečių ir vokiečių visuomenės atstovai. Į garbės prezidiumą pakviesti: estų atstovas Tollasson, latvių C. T. pirmininkas dr. Silde, VLIK'o V. Tarybos narys M. Gelžinis ir, labai nuo bolševikų teroro nukentėjęs, Šukas.

Po įžangos žodžių, kuriuos pasakė

Janeviūs, tylos minute pagerbti bolševikų nužudytieji, kankinamieji kalėjimuose ir vergų darbo stovyklose pabaltiečiai. Kalbas pasakė dr. Silde, Tollasson ir Gelžinis. Pirmieji du kalbėtojai plačiau nušvietė bolševikų įvykių ir tebevykdomą terorą ir rusifikaciją Pabaltijo ir kitų bolševikų užgrobtų kraštų išlaisvinimo. M. Gelžinis išryškino Pabaltijo kraštų išlaisvinimo perspektyvas dabartinėje politinėje situacijoje, o antroje kalbos dalyje nušvietė bolševikų sulaužytas sutartis ir iškilmingus pareiškimus ir kaip jie, naudodami smurtą, provokacijas ir apgaule, okupavo Pabaltijo kraštus ir juose laikosi tik bausis teroro pagalba. Po kiekvienos kalbos buvo giedamas tos tautos himnas, kuriai priklausė kalbėtojas. Susirinkimas priėmė atitinkamą protesto rezoliuciją. Minėjimas baigtas deklamacijomis, kuriose iš lietuvių dalyvavo vargo mokyklos mokiniai E. Vormaitė, L. Skeivalas ir G. Lipšytė. Minėjimas dalyviams padarė gilų įspūdį.

— AUGSBURGE 100 su viršum pabaltiečių skėdinėj minėjimui su sirinko į gražią, tautinėmis vėliavomis ir gelėmis bei žalumynais išpuotą salę. Dalyvių daugumą sudarė lietuviai. Minėjimo pradžioje buvo sugrota smuiku Fibik'o „Poema“. Pirmąjį pranešimą vokiečių kalba padarė latvių atstovas Avotins, plačiai nušviesdamas praeities Pabaltijo valstybių likimą, kurį lėmė rytai ir vakarai, nes Pabaltijis buvo lyg tiltas tarp Vokietijos ir Rusijos. Šiaip paskaitininkas kalbėjo tik apie Latviją, nepaminėdamas nei Lietuvos, nei Estijos.

Mirusieji ir tebekenčiantieji buvo pagerbti atsitojus tylos minute. Lietuvių vargo mokyklos mokiniai pasakė Lietuvos partizanų eilėrašius: lietuviškai A. Vasiliauskas, o jo vertimą eilėmis į vokiečių kalbą A. Švelnys. Lietuvių bendruomenės komiteto pirmininkė V. Augustaitienė kreipėsi į visus atsilankusius vokiečių kalba, pabrėždama šios dienės reikšmę ir linkėdama glaudaus bendradarbiavimo Pabaltijo tautos. Lietuvių kalba ji nušvietė politikos įvykius iki šios dienos, ypatingai įvertindama Eisenhewerio ir Dulles pareiškimus Pabaltijo laisvės reikšmę. Dvi estų ir dvi latvių mergaitės padėklamavo eilėrašius, o tų grupių pirmininkai tarė žodį savomis kalbomis. Pabaltijo vokiečių vardu ponas Grunbaum sveikino susirinkusius ir pareiškė gilią užuojautą dėl žiaurumo likimo, primindamas, kad visi esame bendro likimo draugai. Minėjimas baigtas Šuberto „Ave Maria“. Dalyvių veiduose matėsi rimtis ir susikauptas, nes daugumas iš jų turi artimųjų tėvynėje, kovojančių partizanų eilėse arba išstremtus į tolimą Sibirą.

— LUEBECKO minėjime, trumpai atžymėtame jau pereiname BL Nr. Meesen kareivinių lietuvių atstovavo Genys ir Pyragius, o Schwarz tau Labutis ir Liegus. Prie paminklo lietuvių vardu padėtas gražus vainikas su įrašais ir tautiniu kaspinu. Paskaitas skaitė Pyragius, o vokiečiai Liegus. 16 val. kun. kapelionas V. Sarka atlaikė katalikams pamaldas.

Luebecko lietuvių ir pabaltiečiai buvo ypatingai veikūs paskleisti minėjimo mintis vokiečių visuomenėje ir spaudoje. Be jau minėtų laikraščių, žinias išsidėjo dar „Hamburger Abendblatt“, Hamburgo radijo naujienų pakartotiniai skelbė apie minėjimą: birželio 13 d. 13 val. radijofoon pranešėjas, pasinaudojo Luebecko pabaltiečių paruošta medžiaga savo komentarams, kurie 19.15 val. buvo pakartoti Berlyno programoje. Pranešimai buvo pakartoti tą dieną 24 val. ir sekmadienį 7 val., o 13 val. paskaitytas reportažas: „Deportation im Baltischen Staaten“, p. Sven Hasseblatt.

— DORNSTADTO seniūnijos seneliai minėjimą pravedė kartu su kitais pabaltiečiais. Senelių namų bažnytelėje latvių kun. Bans atlaikė evangelikams iškilmingas pamaldas, kuriose dalyvavo visi vaikščioji galintieji seneliai, namų administracija ir svečiai. Po pamaldų, bendrame susirinkime buvo prisimintos baisiosios birželio 14 deportacijos ir pagerbti žuvusieji mūsų tautiečiai. Administracijos nariams ir svečiams buvo išdalinti VLIK'o atsišaukimai.

ITALIJA

Tragiškos birželio mėn. dienos Romoje buvo paminėtos mišiomis. Jas atlaikė vyskupas Urbšas, atvykęs iš Romą iš Ispanijos, kur jis dabar gy-

vena. Per mišias jis pasakė tai dienai pritaikintą pamokslą lietuvių ir latvių kalbomis. Susirinkę TT Marijonų kopulioje visi meldėmės už tūks tančius išvežtųjų ir kenčiančiųjų Sibirą, kurie ten tyliai ir be kaltės miršta. Jų niekas neužstoja ir dėl jų niekas neprotuoja, kaip dėl tikrų nusikaltėlių, savo krašto išdavikų Rozenbergy. Net JTO iki šiol nedrįso savo posėdžiuose viešai išskirti genocido klausimą ir sustabdyti jo vykdymą.

Ryšium su pasitarimais tarp VLIK'o, VT Pirmininko ir Dipl. Sefo, iš Muencheno į Romą atvyko plk. Grinius, Amerikos Balso lietuviško skyriaus bendradarbis. Ta proga jis užrašys į plokšteles konferencijos dalyvių pareiškimus, kurie bus perduoti į kraštą.

Jau kelios savaitės Romoje vieši plk. Griniaus žmona ir p. Šklerienė, žinomo Lietuvos dailininko, akvarelisto Kajetono Škleriaus žmona.

Romoje gyvena žinomas dailininkas M. Dobužinskis su žmona. Jis atvyko iš JAV ir piešia eskizus Londono, Paryžiaus ir Milano operų bei baletų dekoracijoms.

Neseniai Romą aplankė balerina E. Ciurlytė su savo vyrų dailininku Barnet.

Romos parke Colle Oppio atidaryta antra priešbolševikinė paroda. Joje dalyvauja bolševikų pavergti kraštai, paveikslais, skaičiais ir diagramomis rodydami bolševikų bestiališkus, bet jų kraštus padaryti ir dar bar tebeįgyvendina genocidą. Lietuvių skyrių paruošė dail. Sofija Pocevičiūtė ir jos dukterė dail. Irena Pocevičiūtė.

PAVERGTOJ TEVYNEJ

PAVĖLUOTAS REPORTAŽAS

Užmerk akis, kad nieko nematytum, ir jie ateis, o tolimi namai!

Su juo tik du kartus kalbėjau. Ir tai ne atskirai, ne tyliame kambaryje, bet abu kartus tarp žmonių, kurie tyliai rūkė cigaretės ir pažvilgojo tai į pasakotoją, tai į mane, jo klausytoją.

Vytautas dar jaunas vyras — nesiekia Balzako išideizuotos moters amžiaus. Ir kažin kokio tragiškumo jo akyse nematyti, nors jis matė sušaudytus Lietuvos partizanus, matė siautėjančius raudonosios armijos baudžiaunuosius dalinius, nors ir pats į raudonąją armiją buvo mobilizuotas.

Visa paslaptis: jis tik 1946 metais iš Lietuvos atkeliavo į Vakarų, nors pakeliui buvo nuteistas 10 metų... Sibiru.

Reportažas pavėluotas: apie tai reikėjo rašyti 1946 ar 1947 metais. Tačiau džiaugiuosi, kad nors Anno Domini 1953 jį sutikau, pažinau ir daug ko išgirdau.

Taigi, nuo ko čia pradėti? A. kad Lietuvoje likę —

ZINO APIE MUS

Kai raudonarmiečiai antrą kartą užplūdo Lietuvą, jie skubėjo tarsi šarandžiai. Buvo alkanji — virtuvė negalėjo suspti su fronto daliniais, iki 20 dienų vėlinosi, — tad, tarsi tie šarandžiai, kur tik žygiuodami sustoję, — plėšė, vagė, atiminėjo, kad, prisikimšę pustušėius pilvus, galėtų toliau žygiuoti.

Lengviau buvo tiems, kurie mokėjo rusiškai susikalbėti. Tokius raudonarmiečiai laikė savais ir stengėsi pagerbti jų nuosavybę. Tačiau nukentėjo likusios krautuvės ir net vaistinės.

Raudonarmiečių dalinys, užėmęs Prienus, pralenkė virtuvę net 19 dienų: o gal virėjas sabotavo ar kur su joje medžioklei užsiėmė, ... kas juos žino. Išalkę kareiviai pasiūpinę pilvus, apuotė lietuvišką orą ir dui į vaistinę. Va, kažin kas panašaus į cigaretes: negi vargšai perskaitys, kad tai vaistai nuo astmos, — ir įvaliai rūkyti. O vaistų juk esama įvairių: vieni vidurius tvarko, kiti juos paleidžia. Tai gi...

Sunkiau buvo žemaičiams, klaidėdams, kur lietuvių tarpe rusų kalba nebuvo tokia populiari. Jie buvo įskaityti į svetimtaučių kategoriją, o jų maisto atsargos rekvizuotos, žinoma, ne tik geruoju, bet ir „kul-

BELGIJA

TAUTŽUDYSTĖS MINĖJIMAS

Siemet Lietuvos didžiosios gedulo dienos Belgijoje paminėtos platesniu mastu. Birželio 21 d. Liežo apylinkės lietuviai po kun. J. Lukošiuo pamaldai už Lietuvos Kankinius Tilleur bažnyčioje, susirinko kartu su kvietstais belgais ir kitais užsieniečiais pagerbti žuvusius už savo žemę.

Lietuviams palankus Tilleur klebonas, birželio 21 d. paskelbė ten maldos dieną už Lietuvą ir Tylindą jos Bažnyčią. Savo pamoksluose belgams priminė Lietuvos tikinčiųjų su dedama aukas už tikėjimą ir laisvę. Iškilmingą minėjimą atidarė BLB pirmininkas Pr. Sekmokas, tylos ir susikaupimo valandėle prisimenant tremtinius.

Pačio minėjimo branduolys — buvo Dr. Deveikė—Navako, specialiai iš Paryžiaus atvažavusius, paskaita apie istorinę Lietuvą, jos dabartinį skausmą ir ateities viltis.

Nuosirdžiai ir draugiškai liūdinčius užjautė ukrainiečių atstovas, savo sveikinime primindamas, kad lietuvių ir ukrainiečių kovos už laisvę yra ryžtingos, nemažesnės už kitų tautų ir, kad gelbėdami vieni kitoms vėl atsiuksime nepriklausomybę. Kalbėtojas užbaigė „Valio Lietuva“ šūkiu.

Šį mūsų negausios bendruomenės minėjimą organizavo pats BLB pirmininkas Pr. Sekmokas, Ed. Cinzas, P. M. Sidlauskienė. Sutelktomis jėgomis buvo nemažai atsiemta iškeliant Lietuvos reikalą platesnėje, ne lietuvių, visuomenėje. Apgailetina, tačiau, kad iš kitų gausesnių lietuvių apylinkių beveik niekas neatsilankė. Apgailetina ir tai, jog lietuvių ar lietuviškos sukūrė šeimos židinius su svetimtaučiais nebesilanko Lietuvą primenančiuose pobūviuose.

Dalyvis

tūringai! — buožių, durtuvių ir kulku pagalba.

Pirmieji šarandžių pulkai praškrido, atsibaladojo kiti. Šie ėmėsi tvarkyti „respubliką“: skirstyti tarnautojus, rengti mitingus, krauti duokles, bausti „fašistus“. Deja, kūrė didžiausių „fašistų“ negalėjo aptikti: jie tuo metu Vokietijoje laukė „stebuklingos“ karo pabaigos.

Paskui pradėjo vienas kitas grįžti. Žiūrėk, koks žydas pakyst tarsi iš karsto; ten lėl buvęs komjaunuoelis spraudžiasi į „laimingus jaunystės“ išrinktųjų tarpe. Iš jų greit visi sužinojo, kad Vokietijoje pabėgėliai įkurdinti stovyklose, kad UNRRA juos maitina ir net rengia. Ir tada ne vienas pavydėjo, todėl patikėjo pasaka apie atsivertusį Stalina, apie Raudonojo Kryžiaus mašiną su rusiškomis gėrybėmis ir apie išnuodytus ir iškerstus Vokietijos žmones.

ISNIEKINTI LAVONAI

Vytautas gyvena Kaune. Ten jis mokėsi, ten su raudonu šautuvu mankštino, ten išgirdo, kad reikės pašūlyti Rusijos dykumose, keliaujant į Japoniją geltonodžių priblaigti.

Lietuva, nors ir žiauriai okupuota, jam atrodė plati. Kur tau: tokiu Nemunu reikia apie 10 val. iki Jurbarko plaukti! O Žemaitija — kas gi jos nežino: juk tai beveik valstybė valstybėje! Visi kiti lietuviai, jie vieni — žemaičiai. Pas juos tiek miškų, pelkių ir gerų žmonių! O ir EnKaVeDistai ten nepažįstami...

Ir Vytautas nelaukė traukinio, kad į lygumas lygumas išvežtų, bet luoteliu keliavo Nemunu iki Jurbarko, o iš čia patylyčiais siaurais takučiais į pačią Žemaitiją širdį traukė.

Kur jis ejo, kur keliavo, — šiandien viskas gal raudona žolė apaugę. Kur jis gyveno, kur sau duoną užsidirbo, — šiandien gal nauja šarandžių gauja šeiminkauja.

Tačiau jis buvo Bakačiuose. Lygiai prieš aštuonerius metus — 1945 m. rudenį. Matė miestelį, matė malūną prie tvienkinio ir staiga pamatė šešis negyvus partizanų: keturis lietuvius, du vokiečius. Išniekintus, nužmogintus, nurengtus, išjuoktus. — Buvo jis ir Skaudvilėje. Ir maždaug tuo pačiu metu, gal tik kiek vėliau. Buvo prekyminio diena. Kažin kokio raudonųjų apaštalo šventė. Žmonės nedrąsiai prekiaavo, dairėsi, o aikštėje įsismaginę raudonarmiečiai kažakči šako. Dainavo, armonika grojo švilpavo. Aikštėje pakraustyje, prie pat rusų kofų, gulėjo nurengtas sukruvintas partizanas.

Nukelta į psl. 6.

Mūsų gyvenimas

PAMALDOS

PAMALDOS EVANGELIKAMS
Liepos mėn. 12 d. 5 val. po pietų
NOTTINGHAM, St. Peters Church,
St. Peters Gate.

LONDONAS

DBLS Pirmininkas M. Bajorinas ir BL Redaktorius B. Daunoras išvyko į Vokietiją dalyvauti PLB-nių Pirmininkų suvažiavime.
Redaktorius Daunoras dar lankysis Vasario 16 d. Gimnazijoje ir kitose Vokietijos lietuvių kolonijose.

LIETUVIŲ NAMUOSE TELEVIZIJA

Penktadienį, liepos 3 d.
8 val. 15 min. vakare spaudos konferencija.
8 val. 45 min. — šiuipyns „Stars at Blackpool“. Šiuo metu Blackpoolyje esančių garsenybių pasirodymai.
9 val. 45 min. — mokslo apžvalga. Naujausi mokslo ir pramonės tyrimai ir atradimai.
10 val 05 min. — 10 val 15 min. — iš pasaulinių teniso pirmenybių Wimbledon.
Seštadienį, liepos 4 d.
8 val. 20 min. Vaidinimas „Stand by to shoot“. Penktasis epizodas.

8 val. 50 min. — šiuipyns. Linksmasis paradas. Radijo, šokėjai, orkestras ir kita.
9 val. 50 min. — Pasaulinės teniso vaizbos Wimbledon.
Visi kviečiami atsilankyti.

NAUJA PREMIERA

Londono Vaidila š.m. liepos 11 d. (šeštadienį) ir liepos 12 d. (sekmadienį) parapijos salėje, 345a, Victoria Park Rd., London, E.9., stato F. Neveravičiaus 6 veiksmy su prologo pjesė.

PRIESUS

Vaidinimas prasidės šeštadienį 6 v. 30 min. vakare, sekmadienį 6 v. Bilietus galima įsigyti iš anksto pas P. Mašalaitį, 17a, Chambord St. Bethnal Green, London, E.2 arba Liudžių krautuvėje. Kainos šil.: 4, 3/6, 3, ir 2/6.
Povaidinimo šokiai.
Priešus verta visiems pamatyti.

NEPAMIRSKITE

Liepos mėn. 4 d. šeštadienį iš Lietuvos Namų vyksta ekskursija į Coventrio skyrtaus rengiamą BL remtą vakarą-pikniką. Norintieji šioje ekskursijoje dalyvauti prašomi atvykti prieš 2 val. į Lietuvos Namus.

PRANESIMAS

„BRITANIJOS LIETUVIO“ LOTERIJOS BILETU PLATINTOJAMS

Labai apgailestautina, kad ligi šio laiko ne visi „Britanijos Lietuvio“ loterijos bilietų platintojai nustatytu terminu į DBLS centrą gražino neparduotus šios loterijos bilietus. Dėl to reikėjo loterijos laimėjimų traukimą atidėti. Nėšiplatintus bilietus dar neatsiuntė daugumas loterijos bilietų platintojų Europoje. Įspėjama, kad parduoti bilietai, kurie nebus gauti DBLS centre ligi š.m. liepos mėn. 11 d., negalės dalyvauti laimėjimų traukime. Ryšium su uždelsusiu bilietų atsiuntimu, reikia dar kartą bilietų traukimą atidėti. Galutinai nustatyta, kad „Britanijos Lietuvio“ loterijos bilietų traukimas įvyks liepos 19 d., sekmadienį, 9 val. vak. Londone, Lietuvos Namuose. Visuomenė kviečiama gausiai atsilankyti.

Loterijos proga, Lietuvos Namuose ruošiamas linksmavakaris. Bus gėra muzika ir gausus bufetas.
Patogumo dėliai apylinkių platintojai Vokietijoje prašomi atsikaitinti su Vokietijos PLB krašto valdyba. (P. Jankausko iš Memmingeno gražinti 49 bil ir Igno Visakaičio 4.200 L.S. Co. — 20 bil. gauti).

KIEK IŠPLATINTA BL LOTERIJOS BILETŲ

Olandijoje — 70 Platino A. Galkus.
Danijoje — 15 „ A. Bričkus.
Kanadoje — 100 „ A. Kuolas.
Svedijoje — 30 „ P. Dūda.
Belgijoje — 67 „ kun. Dėdinas
J. A. V. — 216 „ J. Janulaitis

KITI APIE MUS

IŠ VOKIEČIŲ SPAUDOS

— Visa eilė vokiečių laikraščių deda žinutes antrašte „Eisenhower'is tikisi laisvės Pabaltijo kraštams“ arba „Laisvė Pabaltijo valstybėms!“, kuriomis perduodamas iš New Yorko pranešimas apie šeštadienio vakare Eisenhower'io padarytą pareiškimą, kad Pabaltijo valstybės vėl atgausiančios laisvę.
— Vokiečių laikraščiai taip pat skelbia serijomis žinutes, kad „Baltai yra skeptiški“, arba „Lietuviai, latviai ir estai skeptiški“, arba „Pabaltiečiai įspėja dėl naujo rytų Locarno“. Tose žinutėse, vienu plačiau, kitur siauriau, paduodamas busivio Lietuvos finansų ministerio dr. P. Karvelio įspėjimas, kad tokia nauja sutartis galutinai sovietams išduotų virš 100 milijonų rytų europiečių. Pabaltiečiai, turėję su rusais vertingesnes sutartis kaip Locarno sutartis, vistiek pateko į vereiją. Nėra prasmės daryti sutartis, kol egzistuoja šiandieninės galios raudonoji armija, nes yra įrodyta, kad sovietai sutarčių nesilaiko.
— „Volksbote“, Gruenzburg, pakartoja seną, prieš kelis mėnesius „Tremtyje“ įdėtą spėliojimą, kad sovietai iš Lietuvos repatrijuos ten dar likusius vokiečius. Straipsnyje kalbama apie laiškus, iš kurio galima spręsti, kad šį pavasarį Lietuvoje vokiečiai yra pasirodę naujai registracijai.
— Lietuvos vokiečių laikraštis „Heimatstimme“ plačiai atpasakoja V. Krėvės lietuvių spaudoje paskelbtą prisiminimus. „Heimatstimme“ redakcijos narys tuo reikalų lankėsi Vokietijos Krašto Valdyboje ir buvo aprūpintas medžiaga. Prisiminimų atpasakojimas bus dedamas ir sekančiuose laikraščio numeriuose.
— Lietuvos vokiečių sąjungos pir-

mininkas, p. Alexandr de la Croix, „Heimatstimme“ skelbimu, sulaukęs 65 m. amžiaus. Jis gimęs Lietuvoje tėvų Leišių dvare, Mažeikių apskrityje. Ypatinai atsidėjęs dirba Lietuvos vokiečių labai nuo karo pabaigos, o prieš pabaigą rūpinosi juos iš Lietuvos išgabenti dar tais laikais, kai vokiečiuose evakuacijos „mintis buvo peikiama ir net draudžiama.“
NEAPGAUNAMI
Northants Evening Telegraph rašo „Svelnios gaidos, kurias dabar groja Kremlius nedaro įtakos žmonėms iš Estijos, Latvijos ir Lietuvos, kuriuos buvo okupuotos Raudonosios Armijos prieš tryliką metų.“
„Jie prisimena masines deportacijas, kai dešimtys tūkstančių žmonių buvo išvežti į Rusijos priverčiamu darbų stovyklas.“
„Ponia Klėgerienė iš 31, Spencer Rd., Rushden rašydama DBLS Corby ir Ketering skyrių vardu sako: „Pabaltiečiai nepameta viltys, kad vakarų demokratijos pavyks privėrsti Rusiją atsiskirti nepateisinamos tu kraštų okupacijos ir todėl ryžtasi galimai plačiau paskleisti spaudoje žinias apie nusikaltimus prieš žmoniškumą, vykdomus sovietų Pabaltije.“
Lenkų laikraštis „Dziennik Polski“ praneša, kad į Varšuvą atvyko komunistinių Lietuvos rašytojų delegacija. Okencio aerodrome ją pasitiko Lenkijos valdžios atstovai.
Su delegacija atvykęs Stalino premijos laureatas A. Venclova ir Lenkijoje vaidintos pjesės „Gieda gaideliai“ autorius Juozas Baltušis.
Delegacija atvykusi ryšium su 1907 metais mirusio lietuvių rašytojo Jono Biliūno palaikų iškasimu ir pervežimu į Lietuvą.

A. A. KUN. PROF. DR. POVILAS JAKUBENAS

Šių metų gegužės mėnesio 30 d. atsikyrė su šiuo pasauliu Lietuvos Evangelikų Reformatų Bažnyčios Generalinis Superintendentas prof. dr. Povilas Jakubėnas.
Jis mirė Sveicarij, Glarus miste, ligoninėje širdies embolija, 82 metų amžiaus. Birželio 2 d. palaidotas Weesen, St. Gallen Kantone, kur buvo praleidęs paskutiniuosius dvejus savo gyvenimo metus. Jo laidotuvėse dalyvavo lietuviškųjų organizacijų atstovai ir Lietuvos atstovas Sveicarijoje Dr. A. Gerutis.
Nors A.A. J. Jakubėnas buvo jau labai seno amžiaus, tačiau jo mirtis yra neatlyginamas nuostolis Lietuvos Evangelikų Reformatų Bažnyčiai ir visai „Lietuvos Vienybei“ — Unitas Lithuaniae, vadinasi, visiems vadinamiesiems „kalvinistams“, buv. D. Lietuvos Kunigaikštystės gyventojams, kurių bažnyčia buvo įsteigta Kunigaikščio Mikalojaus Radvilo Juodojo, Vilniuje, apytikriai 1555 metais.
Generalinis Superintendentas Kun. Dr. Povilas Jakubėnas gimė 1871 m. balandžio mėnesio 11 d. Vaitkūnų kaime, Biržų apskrityje, ūkininko šeimoje.
1893 metais jis su aukso medaliu baigė Mintaujos gimnaziją ir pradėjo teologijos studijas Tartu universitete, kurias baigė evangelikų teologijos kandidato moksliniu titulu. Vėliau jis vyksta į Exlangen teologijos — filosofijos studijų pagilinti. Pradedant 1899 metais — jis kunigauja Biržuose, Evangelikų Reformatų parapijoje ir drauge su buv. Rusų Valskybinės Dumos nariu Martynu Yėu išvysto visuomeninę veiklą.
1918 metais jis kviečiamas Tartu universiteto evangelikų teologijos profesorium, bet pasilieka Lietuvoje ir drauge su Martynu Yėu organizuoja evangelikų teologijos skyrių Kauno Vytauto Didžiojo Universitete, išrenkamas to skyriaus dekanu, drauge einu Kauno Evangelikų parapijos klebono pareigas ir yra visos

Lietuvos Evangelikų Bažnyčios galva.
Sovietų okupacija priverčia jį pasitraukti iš Lietuvos.
1950 metais, emigracijoje mirštą jo ištikimoji gyvenimo drauge A.A. Elena Lipinskių Jakubėnienė, palikdama sūnų prof. Vladą Jakubėną, žymų kompozitorių, ir dukterį Haliną Dilienę, Ev. Ref. kunigo Povilo Diliaus žmoną, visuomeniškai-religine veikėja Chicagoje.
Iš Prof. P. Jakubėno veikalų paminėtini šie:
1 Fuest Janusz Radziwilj Lebenslauf,
2 Die hussistische Bewegung in Litauen und Poland,
3 Augustinus,
4 Gustav Adolf,
5 Abraham Kulva, the Reformer of Lithuania,
6 Bažnyčios Istorija — 2 tomai, ir, be to, eilė religinių ir filosofinių straipsnių spaudoje.
Kunigo Povilo Jakubėno asmenybė buvo plačiai žinoma lietuvių ir buv. D. Lietuvos Kunigaikštystės žemių visuomeni, kaip simbolis nepaprastai darbštaus žmogaus, organizatoriaus ir savo tautą karštai mylinčio patrioto.
„Abiejų Tautų“ evangelikams reformatariams jis buvo žinomas, kaip asmenybė, nepaprastai rimtai traktuojanti ganytojiškus reikalus, ir kaip tasai, kurio pastangomis palyginti negausi nariais Evangelikų Reformatų bažnyčia turėjo didelį moralinį autoritetą visuomenėje.
Prof. Povilo Jakubėno atminimo pagerbimas įvyks š.m. liepos 5 d. 3 v.p.p. Prancūzų Evang. Reformatų Bažnyčioje, 9 Soho Square, London, W. 1.

Inž. Edward Rayski,
Lenkų Evang. Reformatų Bažnyčios Tarybos tretyje Pirmininkas ir „Lietuvos Vienybės“ narys.

A. A. JONAS MURASKA

Su Jono Muraškos mirtimi, Manchesterio lietuvių kolonija neteko stambaus senosios išveivijos atstovo ir judintojo, vieno žymiųjų organizacinio gyvenimo pirmųjų gretų žmonių.

J. Muraška gimė 1883 sausio 25 d. Pletkininkų kaime, Pajevonio valsčiuje, Vilkaviškio apskrityje. Tėvai buvo ūkininkai, tokie pat veržūs, kaip vėliau savo gyvenime ir Jonas, nes iš pradžių turėjo mažą ūkį, o ilgainiui įsitaisė didoką.
Gal Jonui būtų atsiradę darbo ir Lietuvoje, bet anais laikais daugelis, ypač arčiau pasienio gyvenusių, jaunų lietuvių, ką tik atėdavo laikas stoti į rusų kariuomenę, smukdavo per sieną į Vokietiją, o iš ten jau pasirinkdavo Ameriką, Angliją ar kurį kitą kraštą. Šitaip padarė ir J. Muraška. Iš Lietuvos pabėga jis 1904 m. ir atkeliauja į Manchesterį.
I Angliją jis atkeliavo jau amatininkas: buvo jau išmokęs siuvėjo amato ir nemaža praktikos įsigijęs, nes jį 12 metų sukusęs, tėvas nuvežė mokyti siuvėjo amato. Išgijęs specialybę patį savarankiškai vertėsi, o sulaukęs 18 metų uždarbiaudamas keliavo po kaimus, lyg tas Valančiaus Palangos Juzė. Savo amato mokėjo gerai, todėl ilgainiui jis pasidarė jau meistru, turėjo mokinių ir padėjėjų.
Atkėliauęs į Manchesterį, nemokėdamas kalbos, jis iš pradžių, bent pusrėčių metų, dirba siuvykloje, kaip darbininkas, o pramokęs kalbos įsirengia savo siuvyklą.
Pirmojo pasaulinio karo metu jam metus ir du mėnesius tenka tarnauti anglų kariuomenėje. Iš kariuomenės grįžęs vėl dirba savo įprastinį darbą, bet tuojau nusiperka savus namus, kad galėtų būti visiškai savarankiškas.
Daugumas mūsų naujųjų emigrantų, Murašką pažinodami jau kaip kardinėlį, kuriam vienas kitas net pavydėdavo turto. Pastaraisiais metais jis jau buvo gana turtingas žmogus, bet turtą atnešė ne aityvas, bet uždirbo rankos. Dar jaunystės metais jis gerokai išsikirdavo iš daugelio lietuvių, net savo amato draugų. Kaj geri pažįstami, ar net jo siuvyklos darbininkai lietuviai, šeštadienio vakarą susimesdavo į kurį restoraną, nepalikdavo ir Jono. Draugų ar pažįstamų kalbinamas jis nuedavo kartu, išgerdavo, pats savo daliai užsisakė ir dažniausiai pats apmokėjęs ir greit smukdavo pro duris, nes dirbtuvėje vis būdavo darbo, o tas žmogus norėjo uždirbti daugiau pinigų, todėl nežinojo, kas yra laisvalaikis.
Paskutiniaisiais metais visus siuvyklų ir parduotuvų reikalus J. Muraška buvo pavadęs sūnui. Turėjo taip pat kelis gyvenamuosius namus. Kaip pasiturįs žmogus, turėjo nemažą draugų anglų visuomenėje, todėl ir saviesiems tuo buvo naudingas: kur tik rimtesnis ar atsakingesnis reikalas, ten reikia prašyti Muraškos pagalbos.
Kai į Manchesterį pradėjo atvažiuoti tremtinių, jis padėdavo jiems šį ar tą reikalą sutvarkyti įstaigoje (landdėnsiems net ir pinigų paskolindavo; ne visi jam ir gražino!)
I lietuviškąjį gyvenimą įsitraukė iš pat pirmųjų metų, kai tik apsigyveno Manchesteryje. Daugiau kaip 40 metų vis buvo Lietuvių Klubu valdyboje, iš jų 12 ar 13 metų — pirminku. Nemaža energijos jis yra įdėjęs perkant klubo naujuosius namus ir rūpinantis greičiau pamokėti skolas.
Kelias dešimtis metų vis buvęs tarp priekinių Manchesterio kolonijos visus organizacinius potvynius ir atoslūgius, smukimus ir stiprėjimą, augimą, Lietuvių Klubas jam buvo lyg antrieji namai, jo rūpesčiais gyveno net gulėdamas mirties patale.
Už didelius ir nuolatinus rūpesčius šia stipriausia ekonomiška kultūrine organizacija Klubu Valdyba sutieš kurį laiką išrinko jį savo garbės nariu.
J. Muraškai ilgai yra tekę priminkauti taip pat Manchesterio lietuvių parapijai, kuri savo metu buvo net bažnyčia įsigijusi, o paskui jos neteko.
Nuo 1921 metų, bent po mėnesį, kas metai pabuvodavo Lietuvoje. Kai čia užsidarė kelias, bent porą kartų buvo nukeliavęs į Braziliją, kur gyvena jo duklė, o ir šiaip mėgo retkarčiais pavažinėti po pasaulį į senatvę.
Mirė 1953 m. birželio 6 d., dar atsikėlęs po pirmosios operacijos, bet po antrosios jau neįveikęs.
K. Barėnas

Vasaros stovykla

STOVYKLA
Tikslus stovyklavietės adresas yra šis: Locko Park, Nr. Spondon, Derbyshire.
Autobusais ir traukiniais važiuojantieji, atvyksta tiesiai į Derby. Derby geležinkelio ir autobusų stotyse lauks uniformuoti skautai, kurie atvykusius pristatys į stovyklavietę.
Stovykla prasideda liepos mėn. 25 d. ir baigsis rugpjūčio 3 d.

REGISTRUOKIS
Jei galvoji šią vasarą stovyklauti, netruk užsiregistruoti. Registruodamasis pažymėk savo vardą, pavardę, adresą ir pridėk 2/6 registracijos mokesčio, kuris bus įskaitytas į stovyklavimo mokestį (40 šil.). Registruojasi skautai-skautės ir lietuviškas jaunimas iki 18 metų amžiaus.

Nėra spaudos darbo, kurio negalėtu atlikti Vatikano skaityklos spaustuvė — Tipografija Poliglotta.
Tai vienintelė milžiniška spaustuvė, kuri turi visus moderniausius ir seniausius raidynus. Ši spaustuvė turi net senųjų Egipto ieroglifų „raides“.

PATYS PIRMIEJI
Patys pirmieji vasaros stovyklą užsiregistruavo:
Gražina Stirbytė 11 metų ir Laima Stirbytė 10 metų.
Gražus pavyzdys! Delsiantieji užsiregistruoti labai sunkina stovyklos organizavimą.

Stipriausia ir elastiškiausia medžiaga gamtoje yra — voratinklis. Trijų colių storio virvė padaryta iš voratinklio galėtų pakelti 74 tonų svorį, kai geriausia manilos virvė, tokio pat storio, tepakelia tik 4 tonas. Be to voratinklis yra lengviausia medžiaga. Voratinklis, kuriuo galėtume apjuosti žemės rutulį per pusiaują tesvertų tik 9 uncijas.

KLaida
Išsiuntinėjant DBLS skyriams aukų lapus, kairiurose laiškuose, per apsirikimą, nurodyta nepilnas adresas. Aukų lapus su pinigais prašome gražinti: J. Bružinskas, 18, Charlesworth Grove, Pellon, Halifax.

AUKOJO PATS PIRMASIS
DBLS Sleaford skyrius aukojo 30 šil. Už auką tikrai nuosirdus skautiškas dėkui!
Skt. K. Vaitkevičius
21, Cobden St, Derby.

VEIKSMAIS ĮRODYKIM GERUS NORUS!

Pulk. T. Vidugiris paskutiniame „SANARVĖS“ numeryje parašė gražų jaudinantį straipsnį antrašte „Reikia darbu, ne žodžiu“. Pilnai sutinku su jo mintimis ir nuosirdžiai linkiu, kad jo graudiniai paveiktų tuos, kuriems jie taikomi. Esu tikras, kad visi mūsų veiksniai ir politikos vairuotojai nori susistarti, nori vieningai dirbti Tėvynės labui, bet ne moka. Kodėl? Nežinau. Gal todėl, kad jie yra per daug „nutauteję“ (tiksliau: sutartautėję!) ir nebe moka lietuviškai elgtis: susipešti, susiburti ir net susimūšti ir tuoj po to išsiubiuoti ir toliau draugauti (pav. kaip mudu su Barbora!). Tie ponai turi per jautrius dvasinius „mazolius“, per daug laikošis raišes ir paragrafų, per daug jieško teisybės ir teisės ir kitokių niekų. Kaip juos nuo tos ligos pagydyti — net Vidugiris nedavė recepto; todėl bijau, kad jo pagraudinimai ir liks pagraudinimais, jei „jo „ligoniniai“ nepasveiks savaime — kaip tas dažnai atsitinka gydymo praktikoje...“

Be laikinai palikę šia augštą „užsienio politiką“ nuosaly, pažiūrėkim ką gero galim nuveikti „vidaus politikoje“. Dar taip nesena; karštai ginčijomės tautinio auklėjimo klausimais, siūlėm įvairius nekonkrečius „konkrečius būdus“, ir tt. Bet tai buvo tik žodžiai. Dabar taikosi proga visiems geros valios tautiečiams, o ypač besisielojantiems tautiniu auklėjimu, savo gerus norus išreikšti veiksmu.

Turiu galvoj skautų organizuojamą jaunimo vasaros stovyklą Anglijoje. Jei savo laiku teigiū, kad tautinei gyvybei išlaikyti reikalingi lietuviški patriotiniai comic'ai, tai dabar dar pridėdu lietuviško jaunimo vasaros stovyklas, kurių naudingumą ir reikšmę statau net augščiau už comic'us. Tokiose stovyklose mūsų jaunimas susipažins tarpusavy, susidraugaus, praleis laiką lietuviškoj dvasioj sveiko aplinkoj, išmokės ne tik tvarkos ir drausmės, bet ir įgys svarbių gyvenime žinių: pirmosios pagalbos nelaiminguose atsitikimuose, higienos, Lietuvos istorijos ir geografijos ir tt. Nė be to, kad stovyklinis gyvenimas lavina jaunuolio sumanumą, iniciatyvą ir skatina atsakingumą jausmą.
Taigi kokie tie konkretūs veiksmai? Jie paprasti ir lengvai įvykdomi. Visi tėvai (savo ir savo vaikų gėrovei!) siunčia vaikus į vasaros sto-

vyklą, o viengungiai ir bevaikiai remia ją finansiškai. Jei kiekvienas geros valios tautietis skirtų tik po 5 šil. šiai stovyklai palaikyti — kokią milžinišką paslaugą padarytų tautiniam reikalui! Bet, manau, labiau susipratus, o ypač tie, kurie per spaudą taip jautriai sielojasi tautinės gyvyties išlaikymu — nepagalbės ir dešimties svairukų ir tu parodys, kad ne tuščiai kalbėjo!
K. Valteris.
Jei esi nuobodus kompanijoje ar su žmogumi savo nešnekumu, nusimink. Yra priemonė tapti įdomiu. Sužinok kuo domisi tavo partneris ir toje srityje jį užkalbink. Tada jis kalbės, dėstys savo mintis, kurias tylėdamas priimsi ir būsi įdomus jam, kad klausai.
Yra paukščių turėnų du snapus...! Geriau pasakius, tik ką kada... Jūs papųj patinėliai pavasario metu užsiaugina margai dryžą antrą snapą virš tikrojo, tam... kad patiktu patelei. Kuomet ateina perėjimo laikas tie snapai nukrinta, kur yra daug jųros papūgų, tokių nukritusių snapų ant kranto kaip lapų rudenį.
— Lazūnos, kad aš ištraukstu daugiau kaip tris žodžius iš jūsų, pone Prezidente — tauškėjo viename balluje įkyri ponis prezidentui Calvin Coolidge, kuris pasižymėjo savo nekalbumu.
— Pralošėte ponis — atsakė prezidentas ir nusišypsojo.

ARKIV. JURGIS MATULEVICIUS

(atkelta iš psl. 2.)

galima perrišti žaidžos, vyko jis traukiniu kartu su pervežamu ark. Jurgio kūnu iš Kauno į Marijampolę. Dalyvavo visose iškilmėse ir tik po poros dienų grįžo namo. Jis baiminosi, kad jo šonas baisiai atrodytų, bet atrišus pamatė, kad vata sausa, kad jo žaidža užgijusi.

Jau pirmiau jis buvo manęs stoti į marijonų vienuoliją, bet šis įvykis perėmė jį kiurai. Gavęs vienuolijos pritarimą ir savo vyskupo leidimą, sulikvidavęs nemažą savo ūkį ir reikalus, įstojo Marijampolėje į naują 1935 m. žiemą, pirmus žaidžus padarė 1936 m. balandžio 17 d.

Marijampolės Josiukas

Sekantį įvykį atpasakojo kun. Antanas Kazlauskas, MIC.

Man esant Marijampolės parapijos vice-klebonu 1938 ar 1939 metais parapijos komiteto narys, rodos, pavarde Josiukas veide turėjo žaidžą. Marijampolės ir Kauno gydytojai jam pasakė, kad tai esąs vėžys, kad reikia greit operuoti, nes nėra vaistų vėžiui gydyti. Gydytojas pasakė dieną operacijai. Ligonis nesulaukė, jis galėjo vaikščioti. Būdamas nebejaunas žmogus sumanė ateiti į parapijos bažnyčią ir pasimelsti, pasirostiusi visa kam: „Kaip bus, taip bus, atsiūduo Dievo valiai“, kalbėjęs įsiai. Ilgai ir su ašaromis meldėsi jis prie ark. Jurgio sarkofago (karsto), prašydamas, kad arkiv. Jurgis užturtų jį pas Dievą. Galop pridėda jis aprištą veidą prie sarkofago granito ir grįžta namo. Kai nuėjo pas gydytoją operacijai, tas atrišo jo veidą ir rado veide nedidelį šašą, kurs greit nukrito. Operuoti nereikėjo, ligonis buvo sveikas.

Mažesnių ir panašių malonių yra gavę dešimtis žmonių. Jų padėkos tilpdavo „Sventųjų Bendravime“, „Saltiesje“, „Laive“ ir kitur. Ir taip per 26 metus. Visa tai reikia surasti, patikrinti, rasti tikrus liudininkus, gauti gydytojų nuomonę ir visą medžiagą pasiųsti Generaliniam Postulatoriui. Tai padarę, žymiai palengvinsime nemažą jo darbą — paruošti beatifikacijos bylą.

Kadangi daugybė išgijimų vyko Lietuvoje, o ji dabar yra atskirta nuo laisvojo pasaulio, reikia, kad prašytume ir gautume, arkiv. Jurgiu užtariant, naujų ryškių stebuklų, kurie neabejojamai paliudytų to Dievo taro šventumą. Prie to reikia nepamiršti, kad visi arkiv. Jurgio raštai, laiški reikia versti į oficialę kalbą, atspausinti ir atspausinti patiekti teismui, kad reikia samdyti bylos gynėjų, apmokėti visas teismo išlaidas. Ir tai kaštuoja nemažą pinigų. Nors pinigai yra antraeilis dalykas, bet nuo jų priklauso, kaip ir kada Generalinis Postulatorius gali paruošti beatifikacijos bylą visą medžiagą. Žinome, kad kai kurių Dievo tarnų beatifikacija tęsėsi keliasdešimt metų, nes nebuvo kas apmokėtų vertėjus, perrašinėtojus, spaudė, kitas būtinas išlaidas. Kun. K. Rėklaitis yra vienuolis. Jis pinigų neturi. Jų turės tik tiek, kiek arkiv. Jurgio Matulevičiaus gerbėjai suaukos šiam reikalui.

Bet yra viltys. Generalinis Postulatorius man rašė, kad pirmą žinią pasklindus Amerikoje, kad pradeda arkiv. Jurgio beatifikacijos byla, gavo jis iš Amerikos pirmąją 100 dol. auką. Bet reikės dar daug šimtinių. Būtų gera, kad tos lietuvių kolonijos, kuriose arkivyskupas Jurgis Matulevičius sakė pamokšus, veikė, aplankė, kad visi, kurie iš jo yra gavę kurių prašomų malonių, kad neatiskakytų padėti kun. K. Rėklaitiui vesti beatifikacijos bylą, kad pasiųstų jo vardu Romon pagal savo išgalę auką. Galime tikėtis, kad už tai bus jiems gausiai atsilyginta paties Dievo tarno, arkiv. Jurgio.

Kam nepatogu tiesiog patiemis siųsti arkiv. Jurgio Matulevičiaus beatifikacijai aukas, Amrikoje, Anglijoje ir Argentinoje jiems patarnaus TT. Marijonai.

Kun. K.A. Matulaitis, MIC.

IVYKIU APZVALGA

PRANCŪZIJOS IMPERIJA BRASKA

Ilgą laiką Prancūzija gyveno be vyriausybės. Niekas tuo labai nesistebėjo, nes vyriausybės krizė Prancūzijoje yra toks paprastas ir reguliarus dalykas, kaip potvyniai ir atoslūgiai Temzėje. Tik šį kartą, padėtis buvo kiek rimtesnė, nes ypatingai sunku buvo sudaryti naują vyriausybę. Sunku buvo surasti Prancūzijoje politiką, turis aplink save galėto sutelkti viena kitai įsipykusias partijas.

Prancūzijoje, kaip ir kiekviename demokratiname krašte, yra daug įvairių didesnių ar mažesnių skurtumų tarp partijų. Reikalui esant jie apeinami arba nutylimi, kol tai paranku, žinoma.

Tačiau, šį kartą tarp partijų iškilo nauja problema, naujas nuomonių skirtumas, kuris yra žymiai svarbesnis ir sunkiau apeinamas negu visi kiti skirtumai kartu suėmus.

Mat, pati Prancūzijos Imperija per gyvena skaudžią krizę ir partijų nuomonės tuo klausimu, kaip ir pačių balsuotojų, yra labai skirtingos. Nuo vienos ar kitos nuomonės išsigelėjimo ir įgyvendinimo pareis daugeliumi šimtmėčių Imperijos ir pačios Prancūzijos likimas. Už tai jau pradžioje kiekviena partija akiai laikosi savo nuomonės ir nesutinka dėtis ar priimti į koaliciją kitaip galvojančius.

PAVELUOTAS REPORTAZAS

(atkelta iš psl. 4)

Arba vėl — 1946 m. vasario mėnuo. Šį kartą jis Grudzčiuose. Miesto viduryje išniekinti dviejų partizanų lavonai.

Na, ir artistiška okupantai surengia žmogėdrų šventę. Lavonai nuogi sukruvinti, išstampti. Veidai persikreipę, rankos išsukinėtos. Trumpai kalbant, nugrimuojama „banditiškai“. Ar kad kiti pasipiktintų? Ar kad atgrasintų nuo partizanų garbės? Ar kad patys džiaugtųsi patenkinę gyvuliškus sadizmo jausmus? Vienas Dievas težino...

RYZTINGAS PASIPRIEŠINIMAS

Bet lietuviavistiek gyvena. Laikosi abiem rankom įsikabinę į savo žemę. Už laisvę, už ramią dieną ir nesudrumstą naktį brangiai apmoka.

Žiūrėk, kitas labai padorus vyras užima tokią vietą, kad net raudonųjų tūzai pavydėtų. Vienoj vietoj darbo jėgų viršininkas (nieko sau tūlas!) buvo toks dr. J. Kazin kur apie Šiaulius. Dirbo jis savo darbą, bet žmonij neskriaudė. Žinojo jį partizanai, bet nelietė. Drąsiai galėjo važinėti per didžiausius miškus, Viėną kartą jis prisarė Vytautui, kai suprato ir įsitikino, kad šis taipgi ne išdavikas:

— Tai kaip manai: aš bolševikas? Tepasikaria! Bet kodėl man neužimti šio posto, kur galiu sviems padėti bent nenulupdamas jiems kailio?! Jei ne aš, — gal koks komunistas, gal koks išgama, pardsidavėlis...

Bet keliaukime į Šaukėnus.

1945 m. garsieji rinkiniai, kada raudonieji agitatoriai aplanko visus žuibus, raišius ir bekojus, primindami pareigą balsuoti už pačius geriausius pardsidavėlius.

Rinkimų apylinkės būstinėje laktos komunisteliai, laukia, kada rinkimų dalyviai pašoks iki 110 procentų. Netoliese senų rusų kolonija. Barzdilų, rusiška kalbančių, įtartinų ne vienam lietuviui. Rinkimų būstinėje tikima, kad šie tikrai atliks savo pareigą.

Staiga bailsis triukšmas: dūžta langų stiklai, braška durys, tarška kėdės, stalai ir balsams parengtos dėžutės. Neilgai trukus būstinėje — kaip po karo. Kur įsibrovėliai, kur partizanai?!

O kas juos žino! Tačiau narsieji rusų kolonijos gyventojai suka į kitą pusę — į mišką...

Ir taip ne vienoje vietoje.

J. Kuzmionis.

Kaip žinome, tas pavojų Imperijai židins yra Indokinijoje. Pati Indokinija susideda iš penkių teritorijų. Saurinis Tonkingas, siauras pajūrio ruožas Anamas ir pietuose esanti Cochinchina sudaro Vietnam valstybę pagarsėjusią tuo, kad jau keturi metai ten vyksta partizaninis karas su Ho Chi Minh vadovaujama komunistais. Idomu, kad su komunistais iš vien eina ir vietos nacionalistai. Jaunas Vietnamo karalius Bao Dai jau kelis kartus reikalavo, kad Prancūzija jam suteiktų pilnas suverenines teises, sakydama, kad tokiu būdu jis atitrauktų nuo komunistų nacionalinį elementą, kurį su komunistais viša tik bendra neapykanta prancūzams. Tačiau prancūzai vis dėsė. Mat, pripažinus suverenitetą Vietnamui tektų jį pripažinti ir kitom dviem teritorijom: Kambodžai ir Laosai.

Jau ir taip įtemptą padėtį nelaukiant pastrino komunistų puolimas į Laosą balandžio mėnesį. Amerikiečių pagalbos dėka tas puolimas buvo likviduotas ir padėtis išsgebėta. Tačiau, anomis kritiškomis dienomis, Kambodžios karalius Norodom Sianhuk prancūzams aiškiai pasakė, kad jis kovos su komunistais tik tada, kai jo turima kariuomenė klausys jo, o ne prancūzų įsakymų. Kariuomenė ta mažai ko verta. Bet vengdamį prašintų padėti, bėdos prispausti prancūzai lyg ir pažadėjo tenkinti karaliaus norus. Pavojui praėjus, tačiau, juos vėl užmiršo.

Jau ir taip įtemptą padėtį nelaukiant pastrino komunistų puolimas į Laosą balandžio mėnesį. Amerikiečių pagalbos dėka tas puolimas buvo likviduotas ir padėtis išsgebėta. Tačiau, anomis kritiškomis dienomis, Kambodžios karalius Norodom Sianhuk prancūzams aiškiai pasakė, kad jis kovos su komunistais tik tada, kai jo turima kariuomenė klausys jo, o ne prancūzų įsakymų. Kariuomenė ta mažai ko verta. Bet vengdamį prašintų padėti, bėdos prispausti prancūzai lyg ir pažadėjo tenkinti karaliaus norus. Pavojui praėjus, tačiau, juos vėl užmiršo.

L. Dalius

Neužmiršo jų tik pats Norodom Sianhuk. Neseniai jis, savo noru, pasitraukė iš krašto ir išleido komunikatą, kad tai jis daro protestuodamas prieš prancūzų elgesį jų duoto žodžio nesilaikymą. Tas komunikatas buvo allejus ant degančių anglių. Visoje Indokinijoje vėl atgijo nacionalinis judėjimas šalin nuo Prancūzijos! Kol kas tas judėjimas savo tikslų siekia dar taikiomis priemonėmis. Kambodžios vyriausybė kreipėsi į Siamą prašydamą jos nepriklausomybės bylą iškelti JTO posėdžiuose, bet Prancūzija griežtai priešinosi.

Tačiau ir patys prancūzai jau pramato, kad po to, kai japonai praėjusio karo metu išvijoj juos iš krašto, gyventojų galvosena apie baltuosius, atseit prancūzus, visiškai pasikeitė. Jie, tie baltieji, jau, toli gražu, nėra tokie nenugalimi dievai, jei bėgo nuo geltono japono. Antra vertus indokiniai mato kad po karo tokie pat spalvoti, kaip ir jie patys, javiečiai, filipiniečiai ir kiti šikovojo nepriklausomybę. Todėl netėnka per daug stebėtis, jei vengdami velnio (prancūzų) jie dedasi su belzebubu (komunistais).

Visa tai jaučia Prancūzijos politikai bei jų patijos. Vieni jų siūlo jau dabar trauktis iš Indokinijos ir palikti tą kraštą savo likimui, nės keturis metus vykstaš karas darosi nepakeliamas pačiai Prancūzijai.

Kiti motyvuoja, kad pasitraukus iš Indokinijos reikės trauktis ir iš Afrikos, bei kitų kolonijų. O be jų, be pigių žaliavų, kaip išsivers pati Prancūzija?!

Laimejusi dvikovą su Dr. Valteriu, Barbara paskelbė kovą „Tautiniam apsnūdumui“ ir... pati apsnūdo...

ATOSTOGOS MUSU VAIKAMS

Baigėsi tirštų ir šaltų rūkų laikotarpis. Stiprūs vėjai ir didelės bangos liovėsi griauti jūrų užtvankas ir daryti nuostolius gražių vasarviečių savininkams.

Kaip paprastai, po audrų seka giedra ir po šaltųjų šilta vasara. Toji vasara jau čia pat ir visų lūpos magiškas žodis atostogos. Rugsėjo mėn. prasideda ir mokyklų atostogos. Nemažas būrys mūsų vaikučių po ilgos žiemos pasipils į gatves ir laukus. Tai yra labai svarbus momentas. Reikia pasirūpinti, kad ta permaina, kurios mūsų priaugantieji taip išsilgę laukia, būtų mums ir Lietuvai kuop naudingiausia.

Nepamirškime, kad mūsų vaikučiai lanko užsieniečių mokyklas, moko svetimą kalbą ir svetimos aplinkybėse. Ten jie nieko nesūžino apie savo tėvynę praeitį, jos miestus, jos žmonių džiaugsmus ir vargus, dainas ir papročius. Mūsų šeimos, kaip jos nebūtų lietuviškos, negali atstoti krašto ir perduoti jo žmonių nuotaikas. Reikia susitelkti jaunimui didesniais būriais, kad pajustum lietuvių tautos pulso plakimą.

Nesigailėkime nieko, sudaryti tokiai progai savo ir savo krašto vaikučiams, kad jie lietuviškai apdaunotų savo stovykloms gyvenimą, savo nuotykius ir pasijustų savo tautos atžalomis. Tuo būdu mes išlaikysime juos savo tautai.

Tebūnie mūsų šios ir kiekvienos kitos vasaros obalsis. NĖ VIENO LIETUVIO VAIKO, NEBUVUSIO LIETUVIŠKOJE VA SAROS STOVYKLOJE!

Mes, suaugusieji, turime pasirūpinti, kad vienas kitas šilingas ar svaras būtų laiku atidėtas tam labai svarbiam reikalui. Leiskim ir paties vaikams taupyti peną prie peno — tuo paskatinsime jų susidomėjimą stovykla ir ugdysime jų būdę svarbią dorybę — taupumą. Remkime stovyklas ir patys nesigailėkime aukoti, nes toji auką yra pati geriausia. Ji atneš didelius nušimčius Padės išlaikyti lietuviškumą, o tai yra mūsų didžiausia pareiga, ypatin gair šiuo metu, kai taip nežmoniškai naikinama mūsų tauta.

Jau eilė metų, čia, Anglijoje, stovyklas rengia Skautų Brolija. Tai yra jų „geras darbelis“ — tikrumoje labai didelis darbas. Kiek reikia pasiaukojimo ir laiko, stovykliniam sąskrydžiui parnginti ir prvesti. Stovyklų rengėjai stovyklose netik nepasiils, bet dar labiau pavargsta. Anglijoje nėra kitos organizacijos,

kuri galėtų tokias stovyklas surengti, todėl mes turime visais galimais būdais juos remti.

Remkime juos piniginėmis aukomis, kurių jie PLB ir DBLS pritariant, iš jūsų paprašys.

Siųskime į stovyklas savo vaikus ir patys lankykimės jų parengimuose ir laužuose.

Įvertinkime tą didelį darbą, kurį nesireklamudami su dideliu pasišventimu, skautai ir skautės dirbą mūsų jaunimo lietuviškos dvasios palaikymui.

Lengvinkime jų darbą anksti užregistruodami vaikus, rinkdami aukas ir kuo kas galime.

S. Salkauskas.

ATSIUSTA PAMINETI

TECHNIKOS ŽODIS Nr. 4 (25) ir 6 (26) Technikos darbuotojų mėnesinis laikraštis. PLIAS ir ALIAS organas. Leidžia Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų S-ga Chicagoje, Technikos Spaudos Sekcija. Redaguoja Redakcinė Kolėgija. Redakcijos adresas: „Technikos Žodis“ 1023 N. Keystone Ave, Chicago 51, ILL.

Administracijos adresas: T2, C/O K. Bertulis, 1572 So. Albany Ave., Chicago 23, Ill. Prenumerata JAV ir užsienyje metams 2 dol. pusem. 1 dol. atsk. Nr. 20 ct.

SANTARVĖ Nr. 4 (9), Rezistencinis visuomeninių ir kultūros reikalų žurnalas. Redaktoriaus F. Neveravičius. Redakcinį sambūrį sudaro Dr. A. J. Greimas, K. Drunga, B. Raita, H. Zemelis, S. Zymantas. Viršelis dail. V.K. Jonyno. Leidžia Lietuvių Rezistencinės Santarvės Informacijos Biuras. Redakcijos ir administracijos adresas: Santarvė C/O D. Banaitis 73, Exeter Street, Rochdale, Gr. Britain.

Prosper Merimee. KOLOMBA. Romanas. Išvertė Ant. Valiukėnas. Išleido knygų leidykla Terra. 748 W. 33rd. St., Chicago 16, Ill. psl. Kai napažymėtama.

J. Cicėno knygos „Vilnius tarp audrų“ spausdinimas užtruko žymiai ilgiau, negu buvo numatyta, bet „Terros“ leidykla praneša, kad po poros savaičių šitoji knyga bus pradėta siuntinėti prenumeratoriams.

REIKALAS PAAISKEJO

Atsiliepdama į BL kelis kartus kel tą klausimą, kad Amerikos lietuviškieji leidėjai turėtų mūsų salai atpinti savo leidinius, „Terra“ be ankščiau darytųjų nuolaidų, buvo tam tikromis sąlygomis sutikusi, kad jos leidiniai šičia per jos atstovybę galės būti gaunami už pusę kainos. Buvo nusistatyta iš eilės vis skelbti po kelis tokius atpigintus leidinius, kad juos galėtų lengvai įigyti kiekvienas. Pirmai pradžia buvo išrašytos trys knygos (Lagerkvisto „Barabas“, Škėmos „Sventoji Inga“ ir Dovydeno „Broliav Domeikos“). Dėl tvarkos buvo nustatytas trijų savaičių laikas

toms specialiai atpigintoms knygoms užsisakyti.

Tas terminas jau yra suėjęs ir net su geru kaupu, ir rezultatas — aiškiau darytųjų nuolaidų, buvo tam tikromis sąlygomis sutikusi, kad jos leidiniai šičia per jos atstovybę galės būti gaunami už pusę kainos. Buvo nusistatyta iš eilės vis skelbti po kelis tokius atpigintus leidinius, kad juos galėtų lengvai įigyti kiekvienas. Pirmai pradžia buvo išrašytos trys knygos (Lagerkvisto „Barabas“, Škėmos „Sventoji Inga“ ir Dovydeno „Broliav Domeikos“). Dėl tvarkos buvo nustatytas trijų savaičių laikas

Kai jau šitaip yra, tolimesni knygu srašai nebus skelbiami, nės nėra prasmės. „Terros“ leidiniai ir toliau bus pardavinėjami senomis šiam kraštui sumažintoms kainoms, bet be specialiu nuolaidų.

K. Barėnas.

JAV STIPRINA SAVO AVIACIJĄ EUROPOJE

Netrukus į Europą atvyksta 50 tas naikintuvų pulkas. Pulkas, ginkluotasis naujaisiais F-86F Sabre spausminiais lėktuvais, kurie labai pasižymėjo Korėjoje prieš MIG-15, yra siunčiamas papildyti Siaurės Atlanto Sutarties valstybių ginkluotus pajėgas.

Į Europą siunčiamas ir 13-tas naikintuvų pulkas. Jis turi 75 naujaisio modelio sparusaminus naikintuvus ir 1800 žmonių.

Be jų Europoje yra šeši naikintuvų pulkai, du transporto, du taktinės žvalgybos, ir du lengvųjų bombonečių. Šios pajėgos, tačiau, nepriklauso Siaurės Atlanto komandai. Netrukus visi Europoje esą aviacijos daliniai bus perginkluoti naujaisio modelio lėktuvais.

Buvęs JAV prezidentas Trumanas, dar kelētą mėnesių prieš apleidusdamas Baltuosius Rūmus, yra oficialiai pranešęs, kad jo turimomis žiniomis Sovietų Rusija per paskutinius dvejus metus nėra išsprogdiusi atominės bombos. Dabar, perėitą savaitę, prezidentas Eisenhoweris, laikraštinių konferencijoje patvėriškė, kad jis neturįs jokių konkrečių informacijų, kurios parodytų, kad Sovietų Rusijoje per paskutinius penkis mėnesius būtų ten išsproginti bet kokie atominiai ginklai. Tokiu būdu prieinama išvados, kad per pastrečių metų sovietai nėra išsprogdię atominės bombos ir taj duoda vilčių, kad, galimas dalykas, jog Kremliaus viešpačiai, suge-

ba kiekvienoje srityje puikiai blefuoti, sublefono ir atominės bombos išsprogdiuimą, norėdami savo priešinkams įbauginti.

ATOMINIS SPROGIMAS ARKTIKOJE

JAV karo aviacijos žvalgyba gavo žinių, kad prieš kurį laiką iš Britanijos į Rusiją pabėgęs fizikos moks lininkas Bruno Pontecorvo su grupe sovietinių mokslininkų išvyko į rusų arktiką sprogdinti atominę bombą.

SKELBIMAI

Vyrų ir moterų rūbų siuvelyklai, nuolatiniam darbu, skubiai priimsiu lietuvių siuvelyką, suprantantį ir mylintį darbą.

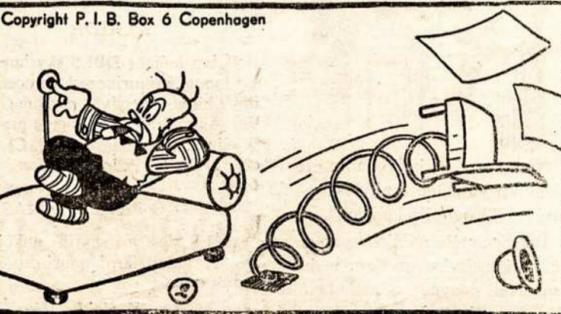
Viengungiui duosiu kambarį savam name. Atlyginimas akordinis John Bele, 54, Dragon Parade, HARROGATE

34 m. sveikas ir stiprus lietuvis, gyvenantis Australijoje, turintis nuolatinį darbą ir nuosavus namus, nori atsikviestį vedyboms

gyvenimo draugę atitinkamo amžiaus. Pageidauja lietuviškos, nesvarbu iš Didžiosios ar Mažosios Lietuvos. Rašyti: „Britanijos Lietuvis“ dėl V. S. Australija.

Linksmai ir pigiai atostogas praleisite graziame pajūryje, BLACKPOOLYJE

Rašyti: Mrs.D.Morgan, 62,Holmfield Road, Blackpool, N.S.

AUKU RINKĖJAS

BRITANIJOS LIETUVIS EUROPOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS THE LITHUANIAN WEEKLY Dėdinas — Belgija, A. Paulaitis — Leidžia — DBLS Centro Valdyba su Europos Lietuvių Bendruomenėmis, kurias atstovauja: Pr. Zundė — Vokietija, J. Masulis — Prancūzija, J. Danija ir A.Gliornertas — Austrija. Red. Br. Daunoras. Redakcijos ir Administracijos adresas: 43, Holland Park, London, W.11 Telf. PARK 9699. Redakcija raštus taisto ir trumpina savo nuožiūra. Prenumeratos kaina: metams — 35 šl. 6 mėn. — 20 šl. 3 mėn. — 12 šl. Užsienyje metams — 6 doleriai. Skelbimai: spaudos eilutė arba visą vieta — 1 šl. Adreso pakeitimas — 1 šl. Paskiras numeris — 1 šl. Spausdina NIDOS spaustuve, 3, Southern Row, W.10. Printed by NIDA Press, 3 Southern Row, London, W.10.